

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 13 Ιουνίου 2015

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ / ΒΙΒΛΙΑ / ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ "ΧΑΛΙΚΟΥΤΗΔΕΣ"

ΑΠΟ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΕ ΤΟ "ΜΑΚΡΥΜΟΥΡΙΚΟ"

Λεωφορεία μιας άηλης εποχής

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

editorial

Εικόνες ξεχασμένες στα συρτάρια της μνήμης, ντοκουμέντα από την Κρήτη μιας άλλης εποχής, παρουσιάζουν στο σημερινό τους αφιέρωμα οι “διαδρομές”.

Από το 1927 και μέχρι τις μέρες μας, το υπεραστικό λεωφορείο είναι το συγκοινωνιακό μέσο που ενώνει τις πόλεις και τα χωριά της Κρήτης. Μέσα από το πλούσιο φωτογραφικό υλικό του ΚΤΕΛ Χανίων - Ρεθύμνης ταξιδεύουμε στον χρόνο και ανατρέχουμε σε εποχές δύσκολες για τις συγκοινωνίες, όταν δεν υπήρχε άσφαλτος στην Κρήτη και τα δρομολόγια προς Ηράκλειο, Σούγια και πολλούς άλλους προορισμούς κρατούσαν μια ή και περισσότερες ημέρες, ταξίδια μεγάλα και επίπονα.

No. 465

Φανταστικό
μουσείο

Raffaello Santi (Ραφαήλ)

“Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος”, γύρω στα 1520, Ρώμη, Πινακοθήκη του Βατικανού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - 7 ~ Πολιτισμός, σινεμά,
σερφαρίσματα

σελ. 8 - 9 ~ Λεωφορεία μιας
άλλης εποχής

σελ. 10 ~ Κρητικά και ιδίως
χανιώτικα επώνυμα στη Νάξο

σελ. 11 ~ Συνέντευξη με τους
“Χαλικούτηδες”

σελ. 12 ~ Παιδότοπος

σελ. 13 ~ Ο Δρόμος των Μπαικαρικών

σελ. 14 - 15 ~ Πρωτιά και φέτος ο Α.Ο.
Κύδων στον Α' όμιλο των παμπαιδών

σελ. 16 ~ Υγεία & Βότανα

14/6

Ελισσαίος

15/6

Αυγουστίνος,

Ιερώνυμος,

Μόνικα,

Ορτανσία

18/6

Παΐσιος,

Ζώσιμος

Εβδομαδιαίο ένθετο
της εφημερίδας
“Χανιώτικα νέα”ΙΔΡΥΤΗΣ:
Γιάννης ΓαρεδάκηςΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Έλια Κουμλί

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:
Γιώργος Δρακάκης
Γιώργος Κώνστας
Γιάννης Λυβιάκης
Δημήτρης Μαριδάκης
Μανώλης Μαρκαντώνης
Γιάννα Μαρούλοσπράκη
Μαρία Μυστακίδου
Γιώργος Σταυριανουδάκης
Ελένη Φουντουλάκη

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Δημήτρης Δαμασκηνός
Βαγγέλης Κακατσάκης
Γιάννης Καλογερόπουλος
Ασπασία Κοκολογιάννη
Σάκης Κουβάτσος
Μανώλης Μανουσάκας
Φανή Μαραγκάκη
Μιχάλης Χατζηδάκης

ΣΧΕΔΙΑΣΗ:
Νίκος Κοσμάδης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
Γεωργία Αδικημενάνη
Δέσποινα Βάλλα
Νίκη Ξυφανταράκη
Ελένη Σταυρίδου

ΔΙΟΡΘΩΣΗ:
Βαγγέλης Βεργανελάκης
Νεκτάριος Κακατσάκης
Αντώνης Φραγκιαδάκης

γιορτάζουν

διαδρομές

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Το επεισόδιο της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, όπως μας παραδίδεται στα συνοπτικά Ευαγγέλια, θα αποτελέσει την πηγή έμπνευσης για το ύστατο ζωγραφικό έργο του Ραφαήλου. Ο πίνακας, ο οποίος θα μείνει ανολοκλήρωτος με τον θάνατο του καλλιτέχνη στα 1520, κοσμούσήμερα την πινακοθήκη του Βατικανού. Αρχικά προοριζόταν ωστόσο για να στολίζει τον βωμό του καθεδρικού της Ναρμπόν (Narbonne), μιας γαλλικής πόλης στην οποία είχε διατελέσει αρχιεπίσκοπος ο παραγγελιοδότης του έργου, ο καρδινάλιος Ιούλιος των Μεδίκων (Giulio de' Medici), πανίσχυρος ανιψιός του πάπα Λέοντα Ι' (1475-1521).

Ο Ραφαήλ και με δεδομένο ότι ο αρχικός προορισμός του έργου προϋπέθετε μνημειακές διαστάσεις, θα ξεδιπλώσει στην πρωτότυπη σύνθεσή του σε μια κάθετη διαδοχική αφήγηση τα δύο επεισόδια της Μεταμόρφωσης του Ιησού και της εμφάνισης του Μωυσή και του Ηλία και της συνεπακόλουθης θεραπείας του δαιμονιζόμενου παιδιού. Στο άνω τμήμα κυριαρχεί η έκκεντρα τοποθετημένη μορφή του Σωτήρος που ίπταται πάνω από το βουνό Ταμπόρ με τα λευκά του ενδύματα («τα ρούχα του έγιναν άσπρα σαν το φως»).

Αριστερά και δεξιά του διακρίνονται οι δύο προφήτες Μωυσής και Ηλίας και στο πάνω αριστερό φόντο γονυπετείς οι δύο πάτρονες του καθεδρικού της Ναρμπόν, Justus και Pastor. Στα πόδια του Ιησού, οι τρεις εκλεκτοί μαθητές Πέτρος, Ιωάν-

νης και Ιάκωβος, πεσμένοι στο έδαφος και με έκδηλο το δέος τους μπρος στην εκτυφλωτική διαχέουσα λάμψη της ουράνιας Επιφανείας, αντιδρούν με παραπλήσιο τρόπο στο συντελούμενο θαύμα της Μεταμορφώσεως.

Στο πρώτο πλάνο ο Ραφαήλ αντλώντας από την αφήγηση των Ευαγγελίων αντιπαράθετε στην ομάδα των υπόλοιπων εννέα μαθητών στα αριστερά, μια επίσης εννιαμελής πομπή στο δεξιό τμήμα με επικεφαλής τον πατέρα του επιληπτικού νέου. Ως νοπη διαχωριστική γραμμή εκλαμβάνεται η μορφή της γονατιστής Μαρίας Μαγδαληνής, η οποία λατρεύεται ιδιαίτερα στη νότια Γαλλία, γεγονός που εξηγεί την παρουσία της στον πίνακα. Δίπλα της ξεχωρίζει ντυμένη στα πράσινα η μητέρα του δαιμονισμένου νέου, ο οποίος υποβασταζόμενος από τον πατέρα του αποδίδεται να έχει καταληφθεί από μια επιληπτική κρίση.

Με αριστοτεχνικό τρόπο, ο μεγάλος ζωγράφος από το Ουρμίνιο θα πετύχει μέσω της διαλεκτικής των χρωμάτων και του παιχνιδιού των χειρονομιών που εικονογραφούν έντεχνα το ιερό κείμενο, καθιστώντας παράλληλα ξεκάθαρη την αδυναμία των Αποστόλων να επιτύχουν την ίαση του δαιμονισμένου, ίαση η οποία μπορεί να επέλθει μόνο από τον Ιησού, να συνδέσει αρμονικά ουράνια και επίγεια σφαίρα σε μία σύνθεση που έμελλε να αποτελέσει την κατακλειδα μιας λαμπρής, αλλά δυστυχώς σύντομης καλλιτεχνικής πορείας.

ΑΥΡΙΟ ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Επιστημονική ημερίδα για τον Φώτη Κόντογλου

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΚΗΣ
markantonakis@haniotika-neag

«...ε συνέντευξη Τύπου που δόθηκε χθες για τον σκοπό αυτό, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Ιεροσαλτών Ν. Χανίων "Γεώργιος ο Κρης" Νίκος Γιαννακάκης τόνισε ότι «στόχος μας δεν είναι μόνο ένα πνευματικό μνημόσυνο, αλλά και η επανόρθωση και η αποδελτίωση του έργου του. Είναι βέβαιο ότι επιστήμονες και ομιλητές αλλά και άνθρωποι που τον γνώριζαν και μαθήτευσαν κοντά του, θα μας διδάξουν για ένα άνθρωπο που επανατοποθέτησε την βυζαντινή αγιογραφία, που συνέδεσε την κοσμική ζωγραφική με την ελληνικότητα, που άνοιξε καινούργιους δρόμους στη λογοτεχνία, που στήριξε την αλήθεια και το φως και που μας άφησε παρακαταθήκη τα βιβλία του, τις μεταφράσεις, τα άρθρα του σε εφημερίδες και περιοδικά, τις εικόνες του και τη ζωγραφική».

Ο κ. Γιαννακάκης σημείωσε ακόμα ότι «ο Κόντογλου υπήρξε αναμφισβήτητος ένας μεγάλος ζωγράφος της βυζαντινής αγιογραφίας, συγγραφέας και δεινός δάσκαλος του ελληνισμού. Οι απέραντες γνώσεις του η αστείρευτη μνήμη του, μαζί με το λεπτότατο κριτικό του πνεύμα, που το επέτρεπε να αξιοποιεί και να δίνει την σωστή θέση σε κάθε σημείο και αξία, τον καθιστούσαν έναν ανεπανάληπτο μύστη. Γνώριζε σε βάθος τα πάντα, για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, την ιστορία, τα γράμματα, τις τέχνες, και τη γλώσσα».

Αυτός λοιπόν ο άνθρωπος στάθηκε ανάμεσα μας όρθιος, παλεύοντας να μας κάνει να αγαπήσουμε τις απλές αξίες, τις πιο αγνές και αθάνατες. Οι καημοί του, η λαχτάρα του, η ελπίδα του και η αγάπη του είναι και δικές μας. Υπήρξε ένας γλυκύτατος χριστιανός ένας "μάστορας" του λόγου και του χρωστήρα, ένας "βαθύς" άνθρωπος, ένας αληθινός ρωμικός».

Από την πλευρά της η αντιδήμαρχος Πολιτισμού και Διά Βίου Μάθησης Βαρβάρα Περάκη, διάβασε μικρό απόσπασμα από ένα λογοτεχνικό έργο του Κόντογλου, το

Επιστημονική ημερίδα για τον λογοτέχνη, ζωγράφο και αγιογράφο Φώτη Κόντογλου, ο οποίος υπήρξε ένας από τα επίλεκτα μέλη της γενιάς του '30, και που αναζητήσε την ελληνικότητα μέσα από την επιστροφή στις ρίζες, με αφορμή τα 50 χρόνια από τον θάνατό του, θα πραγματοποιηθεί αύριο Κυριακή από τις 11:30π.μ. στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (Κ.Α.Μ.). Στη ημερίδα διακεκριμένοι ομιλητές, καθώς και άνθρωποι που τον γνώριζαν, θα ξεδιπλώσουν όλες τις πτυχές και το έργο του μεγάλου αυτού Έλληνα.

Από αριστερά η αντιδήμαρχος πολιτισμού και Δια Βίου Μάθησης Βαρβάρα Περάκη, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Ιεροσαλτών Ν. Χανίων "Γεώργιος ο Κρης" Νίκος Γιαννακάκης και η πρόεδρος της Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. -Κ.Α.Μ Αμαλία Κωτσάκη.

οποίο αναφέρει τα εξής «ο καλλιτέχνης έχει την ζωηρή εντύπωση ότι ζει μέσα σε ένα άπειρο, γιατί έτσι μονάχα βγαίνει έξω από τα στενά όρια της εποχής και της πατρίδας και υψώνεται στο μοναδικό τύπο, που ζει μέσα στο "αιθέρα" της απόλυτης ελευθερίας. Σφραγίζεται με μια αιώνια βούλα. Δεν μπορεί να είναι από αυτούς που περνούν πάνω από την γη κρατώντας τα μάτια κλεισμένα, στην πλούσια διακοσμητική ποικιλία του κόσμου ολόκληρης της γης και του ουρανού". Εχω λοιπόν την αίσθηση ότι αυτό προσπάθησε να πραγματοποιήσει και μέσα από το έργο του ο Φώτης Κόντογλου», υπογράμμισε χαρακτηριστικά η κα Περάκη

Η πρόεδρος της Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ. Αμαλία Κωτσάκη τόνισε ότι «είναι πολύ σημαντικό και εξαιρετικό το έργο του Φώτη Κόντογλου, γιατί ας μη ξεχνάμε ότι αποτελεί μια από τις ηγετικές μορφές της γενιάς το '30 και με μεγαλύτερη συνεισφορά την αναθεώρηση, όσο αφορά την προσέγγιση της έννοιας της ελληνικότητας. Η γενιά του '30 θεωρείται για πολ-

λούς η πιο γόνιμη στιγμή του νεότερου ελληνισμού και η οποία οφείλει πολλά στο Φώτη Κόντογλου, γιατί εκεί που η ελληνικότητα αναζητάται ως τότε στην αρχαιολατρεία, θα στραφεί στη καθ' ημάς ανατολή, με άρμα την ορθοδοξία. Σήμερα στη δίνη της παγκοσμιοποίησης, οι απόψεις του Κόντογλου αποκτούν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και ξαναπαίρνουν υπό αυτή την έννοια στη επικαιρότητα».

Την επιστημονική ημερίδα διοργανώνουν ο Σύνδεσμος Ιεροσαλτών Ν. Χανίων "Γεώργιος ο Κρης", η Ιστορική Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνης, ο Δήμος Χανίων και η Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ., σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Φιλολόγων Ν. Χανίων και την Ιστορική Λαογραφική Αρχαιολογική Εταιρεία Κρήτης.

Η εκδήλωση συνοδεύεται από έκθεση βιβλίου. Να σημειώσουμε επίσης ότι, τη Δευτέρα 15 Ιουνίου, από τις 5μ.μ. θα πραγματοποιηθεί για τον ίδιο σκοπό εκδήλωση για τον Φώτη Κόντογλου, στον ιερό ναό των Τεσσάρων Μαρτύρων στο Ρέθυμνο.

ΣΤΟ ΓΙΑΛΙ ΤΖΑΜΙΣΙ

Εκθεση έργων Ομίλου "Φίλων της Τέχνης"

Εκθεση έργων των μελών του Ομίλου Φίλων της Τέχνης Χανίων εγκαινιάζεται την Τρίτη 16 Ιουνίου στις 8:30μ.μ. στο Γιαλί Τζαμισί. Η έκθεση θα είναι ανοικτή καθημερινά μέχρι την Κυριακή 21 Ιουνίου 10π.μ. - 2μ.μ. και 6:30μ.μ. - 10:30μ.μ.

Η έκθεση περιλαμβάνει έργα ζωγραφικής, αγιογραφίας, κεραμικής, ξυλογλυπτικής.

Οι καλλιτέχνες που λαμβάνουν μέρος είναι: Γιαννουδάκη Ελένη, Γιαννακού Αικατερίνη, Γονίδη Νεκταρία, Ηλιάκη Κική, Δρακάκη Αγγελική, Ιντζέ Κυριακή, Καρνάλη Στέλλα, Κοκοτσάκη Ολυμπία, Κουκουλά Μαρία, Μαζανάκη Βασιλική, Μαυρίδης Σταύρος, Μπουζάκη Γαρυφαλιά, Παπαγεωργίου Τόνια, Παπαδόσφου Ειρήνη, Πετράκης Μανώλης, Ποντικάκη Σοφία, Σχετάκη Τριανταφυλλιά, Τόπαλη Άννα, Τζομπανάκη Ευγενία.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ "Ι. ΤΣΙΡΑΚΗΣ"

Επετειακή εκδήλωση στον Σκινέ

Η καθιερωμένη επετειακή εκδήλωση του Πολιτιστικού Κέντρου "Ιουλιανός Τσιράκης" θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 14 Ιουνίου στις 7:30μ.μ. στον Σκινέ.

Η εκδήλωση περιλαμβάνει τρισάγιο στη μνήμη Ιουλιανού Τσιράκη, βραβεύσεις των καλύτερων μαθητών των Δημοτικών, Γυμνασίου και Λυκείου της περιοχής και ομιλία με θέμα: "Το φάσμα των προκλήσεων και των ευθυνών στη σύγχρονη παιδαγωγική" από τη δρ Πηνελόπη Ντουντουλάκη.

Υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο των καταστατικών σκοπών του, το Ίδρυμα είναι διαθέσιμο αφιλοκεδώς για επιμορφωτικές εκδηλώσεις ενημερωτικού χαρακτήρα, ημερίδες και γενικά διοργανώσεις που έχουν σκοπό την προαγωγή της Παιδείας.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Αφιέρωμα στη μνήμη Μανόλη Αναγνωστάκη

Το Πνευματικό Κέντρο Χανίων, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των δέκα χρόνων από το θάνατο του Μανόλη Αναγνωστάκη, και σε συνεργασία με τον Παελλήνιο Όμιλο Φίλων Μανόλη Αναγνωστάκη, θα πραγματοποιήσει αφιέρωμα στη Μνήμη του ποιητή, την Παρασκευή 19 Ιουνίου, στο ανοικτό θέατρο, στον 1ο όροφο του Πνευματικού Κέντρου. Το αφιέρωμα περιλαμβάνει ανάλυση ποιημάτων του Αναγνωστάκη από τον Αλέξη Πολίτη, ομ. καθηγητή του Πανεπιστημίου Κρήτης και προβολή του ντοκιμαντέρ του σκηνοθέτη Λάκη Παπαστάθη, "Μανόλης Αναγνωστάκης", από τη σειρά "Παρασκήνιο" (παραγωγή 1983, διάρκεια 50').

ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Γνωριμία με το έργο της Αγλαΐας Κυρμιζάκη

Τη Δευτέρα 15 Ιουνίου, στις 7μ.μ., η Νανά Χαλκιαδάκη θα παρουσιάσει το έργο της Αγλαΐας Κυρμιζάκη. Την εκδήλωση θα συντονίσει η φιλόλογος Μαρία Πατρελάκη.

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στην αίθουσα του Λυκείου Ελληνίδων Κ. Μπυστάκη 1. Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ

Παιχνίδια στη φύση

Μια ιδιαίτερη εκδήλωση με τίτλο "Παιχνίδια στη φύση" οργανώνει ο σύλλογος ιδιωτικών παιδικών σταθμών με τη στήριξη του Δήμου Χανίων, σήμερα Σάββατο από τις 11π.μ. μέχρι τις 2μ.μ. στους Αγίους Αποστόλους.

Η εκδήλωση αυτή έχει παιδαγωγικό χαρακτήρα και απευθύνεται σε παιδιά, γονείς και όσους άλλους βρίσκονται κοντά στα παιδιά με αγάπη και ενδιαφέρον.

Όπως αναφέρεται στο σχετικό δελτίο Τύπου του συλλόγου, «Στέλνουμε μηνύματα αγάπης και σεβασμού στη φύση αλλά δείχνουμε και την έμπρακτη συμπαράστασή μας

στα παιδιά και τις οικογένειές τους που έχουν ανάγκη.

Στην εκδήλωση συγκεντρώνουμε συσκευασμένα τρόφιμα για τα κοινωνικά παντοπωλεία της πόλης μας».

Το παραμύθι "Οι καραμέλες του ουρανού" θα ζωντανέψει με θεατρικό παιχνίδι και αφήγηση από την συγγραφέα Αργυρώ Ντουσάκη, κιθάρα, τραγούδι από τη μουσικό Ζωή Κολάρου και τον Γιάννη Μανούσακα.

Θα ακολουθήσουν: Ομαδικά και παραδοσιακά παιχνίδια με εμψυχώτρια τη Θεώνη Κουτσουνάκη.

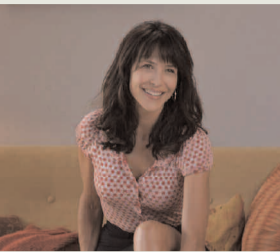
Εργαστήρι κατασκευών με ανακυκλώσιμα και φυσικά

υλικά
Εργαστήρι ζωγραφικής: Φυτεύουμε το γλαστράκι μας.

Κατασκευή φωλιάς και ταΐστρας για τους πτερωτούς μας φίλους.

Κινηματογράφος

ΑΤΤΙΚΟΝ

(χειμερινό) Τηλ.: 2821027717

Παρασκευή 12 έως και
Κυριακή 14/6“ΘΕΛΕΙΣ ή ΔΕΝ
ΘΕΛΕΙΣ”

Προβολές: 9 και 11 μ.μ.

Δευτέρα 15 έως και
Τετάρτη 17/6

“ΠΑΖΟΛΙΝΙ”

Προβολές: 9 και 11 μ.μ.

ΠΑΖΟΛΙΝΙ

“JURASSIC WORLD”

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο:
8.20 & 10.30 μ.μ.

“ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΡΗΓΜΑ”

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο:
8.30 & 10.30 μ.μ.JURASSIC
WORLD

“Η ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ”

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο:
8.20 & 10.30 μ.μ.“MAD MAX: Ο ΔΡΟΜΟΣ
ΤΗΣ ΟΡΓΗΣ”Καθημερινά & Σαββατοκύριακο:
8.30 & 10.30 μ.μ. (2D)ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ
ΡΗΓΜΑSTER CINEMAS
(ΜΕΓΑ ΠΛΑΤΕΙΑ)

Τηλ.: 2821057757-8-9

“JURASSIC WORLD”

ΑΙΘ. 1 Εως Κυριακή & Τρίτη -
Τετάρτη: 7.30 μ.μ. (3D), Καθημε-
ρινά: 10 μ.μ. (2D)Η ΧΩΡΑ
ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ”“SAN ANDREAS:
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΡΗΓΜΑ”

ΑΙΘ. 2 Εως Τρίτη: 10.30 μ.μ.

“Η ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ”

ΑΙΘ. 2 Εως Τρίτη: 8 μ.μ.

ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ
ΤΟΥ ΣΙΛΣ ΜΑΡΙΑ“MAD MAX: Ο ΔΡΟΜΟΣ
ΤΗΣ ΟΡΓΗΣ”

ΑΙΘ. 3 Καθημερινά: 9.30 μ.μ.

“ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ
ΤΟΥ ΣΙΛΣ ΜΑΡΙΑ”

ΑΙΘ. 3 Καθημερινά: 7 μ.μ.

“ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ”

ΑΙΘ. 2 Σαββατοκύριακο: 6 μ.μ.

ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ

ΠΕΘΑΝΕ Ο ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΛΙ

Τελευταίο αντίο στον σπουδαίο
“κακό” της μεγάλης οθόνης

ΑΠΕ-ΜΠΕ

Βρετανός ηθοποιός Κρίστοφερ Λι, ο οποίος στη διάρκεια της μακράς σταδιοδρομίας του στον κινηματογράφο υποδύθηκε κυρίως “κακούς”, όπως τον Δράκουλα σε κλασικές ταινίες φρίκης, ενώ αργότερα εμφανίστηκε στον “Πόλεμο των Άστρων” και τον “Βασιλιά των Δαχτυλιδιών”, πέθανε την περασμένη Κυριακή σε ηλικία 93 ετών, όπως έγινε γνωστό από το ληξιαρχείο του δήμου του Κένσινγκτον και Τσέλσι.

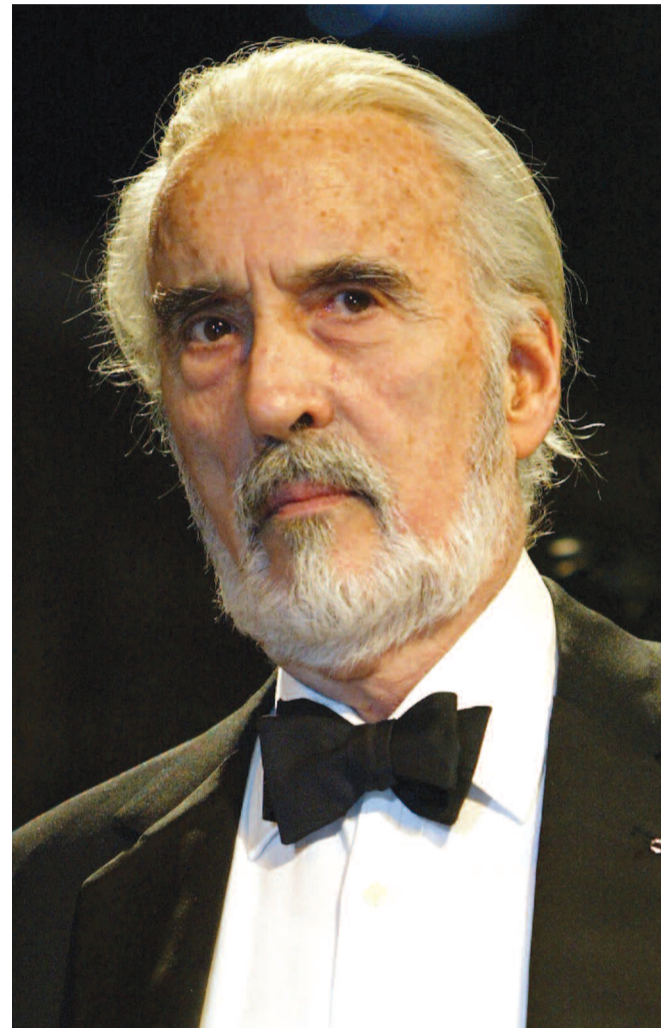
«Μπορώ να επιβεβαιώσω ότι καταγράψαμε στις 8 Ιουνίου τον θάνατο του Κρίστοφερ Λι ο οποίος πέθανε την προηγούμενη, στις 7 Ιουνίου», είπε μια εκπρόσωπος του δήμου.

Ο θρύλος του ευρωπαϊκού και αμερικανικού κινηματογράφου πέθανε στο νοσοκομείο Τσέλσι-εντ-Γουεστμίνστερ όπου είχε εισαχθεί λόγω αναπνευστικών προβλημάτων που αντιμετώπιζε, σύμφωνα με την εφημερίδα Daily Telegraph. Η ανακοίνωση του θανάτου του καθυστέρησε κατόπιν αιτήματος της συζύγου του που ήθελε να ενημερώσει πρώτα όλα τα μέλη της οικογένειας.

Ο δήμαρχος του Λονδίνου Μπόρις Τζόνσον ήταν ένας από τους πρώτους που εξέφρασαν τη θλίψη τους για τον θάνατο του “δασκάλου των θρίλερ”. Ο Κρίστοφερ Λι θριάμβευε στο συγκεκριμένο είδος ταινιών και μπορούσε να υπερηφανεύεται ότι ήταν ο μοναδικός ηθοποιός που έχει ενσαρκώσει όλους τους διαβόητους “κακούς”: το “τέρας” του Φρανκενστάιν, τον Φου Μαντσού, τη Μούμια, τον Ρασπούτιν και, κυρίως, τον αθάνατο Κόμη Δράκουλα, ρόλο που επανέλαβε με επιτυχία σε οκτώ ταινίες από το 1958 μέχρι το 1976.

Παρόλο που στην πλούσια καριέρα του γύρισε περίπου 250 ταινίες, οι περισσότερες από τις οποίες δεν ήταν ταινίες θρίλερ, ο Λι ήταν ο αδιαμφισβήτητος “βασιλιάς” του είδους. Μεταξύ άλλων, έπαιξε τον παράφρονα επιχειρηματία Σκαραμάγκα, τον ορκισμένο εχθρό του Τζέιμς Μποντ στην ταινία “Ο άνθρωπος με το χρυσό πιστόλι” και, πιο πρόσφατα, εμφανίστηκε σε δύο Επεισόδια του Πολέμου των Άστρων και στην τριλογία του Άρχοντα των Δαχτυλιδιών, στο ρόλο του κακού μάγου Σάρουμαν. Χάρη και στο ύψος του -ήταν 1,95- το ψηλό μέτωπο, τα μακριά, λεπτά χέρια του, το σκοτεινό βλέμμα και την κατά βούληση σπηλαιώδη φωνή του είχε το απαραίτητο τρομακτικό παρουσιαστικό που ταίριαζε γάντι στους ρόλους αυτούς.

Ο Κρίστοφερ Φρανκ Καραντίνι Λι γεννήθηκε στις 27 Μαΐου

1922. Από την πλευρά της μητέρας του, καταγόταν από μια από τις παλαιότερες οικογένειες της Ιταλίας, τους Καραντίνι, οι οποίοι έλκουν την καταγωγή τους από τον Καρλομάγνο.

Αφού υπηρέτησε στη Βασιλική Πολεμική Αεροπορία κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στράφηκε στην ηθοποιία κατά προτροπή ενός εξαδέλφου του. Έκανε το κινηματογραφικό του ντεμπούτο το 1947 και γύριζε ταινίες μέχρι και στα βαθιά γεράματά του, με τελευταία την “Άγγελος στο Νότινγκ Χιλ”.

Ο Λι ήταν παντρεμένος με τη Δανέζα ζωγράφο Γκίτε Κρένκε με την οποία απέκτησε μια κόρη, την Κριστίνα.

ΣΤΟ “ΜΕΓΑΛΟ Ο”

Παράσταση για παιδιά

Η διεθνής ομάδα Hippo παρουσιάζει την παιδική παράσταση ΦΟΥΤΟΥΡΙΑ, στο Μεγάλο Ο, Γρηγορίου Ε΄ 69 στα Χανιά, τη Δευτέρα 15 Ιουνίου στις 8 μ.μ.

Μέσα από την υποκριτική τέχνη, την κωμωδία, το χορό και το τραγούδι πλάθεται ένας νοπετός κόσμος που εισάγει ομαλά τα παιδιά σε ένα ευφάνταστο διαδραστικό

περιβάλλον. Θεματική ενότητα είναι η έννοια της ελευθερίας (λόγου, έκφρασης, συναισθημάτων, φαντασίας). Τιμή εισιτηρίου: 7 ευρώ

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

“Το μάθημα”

Συνεχίζονται σήμερα και αύριο οι παραστάσεις με το έργο του Ευγένιου Ιονέσκο “Το μάθημα”, στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων στις 9 μ.μ. Παίζουν οι Χρήστος Σαπουντζής, Κατερίνα Χατζηκυριάκου.

Η ιστορία ενός ιδιαίτερου μαθήματος εισαγωγής σε πανεπιστήμιο. Ένας καθηγητής, μία μαθήτρια που ζητάει τη βοήθειά του. Δύο κόσμοι που δεν καταφέρνουν να συνεννοηθούν, να επικοινωνήσουν μεταξύ τους. Δύο κόσμοι σάπιοι. Η μη κατανόηση τον θυμώνει, τον οδηγεί στην παραφροσύνη και τελικά στο φόντο. Όπως έγινε και με τις υπόλοιπες μαθήτριάς του. Όπως γίνεται πάντα.

Παραγωγή: Re - Act (με την στήριξη του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ.)

Γενική είσοδος: 12 ευρώ, Φοιτητικό / Ανέργων: 10 ευρώ.

Τηλ. Κρατήσεων: 6974072081.

Προώληση Εισιτηρίων: Σολωμού 2 (από τη 1 έως τις 6 μ.μ. & τις ημέρες των παραστάσεων, από τις 7 μ.μ. και μετά στο ταμείο του θεάτρου).

ΑΠΟ ΤΟΝ “ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΝΟΤΟ”

Θεατρική παράσταση

Το εφηβικό τμήμα του Θεατρικού Οργανισμού “Πολιτισμικός Νότος” παρουσιάζει το έργο του Μπέρτολτ Μπρεχτ “Αυτός που λέει ναι και Αυτός που λέει όχι” τη Δευτέρα 15 Ιουνίου στις 7:30μ.μ. στο Mega Place, στον Βλπτέ.

Λίγα λόγια για το έργο: «...η ίδια ιστορία σε δύο διαφορετικές εκδοχές... το αγόρι της ιστορίας μας στη μία περίπτωση αποδέχεται` στην άλλη αρνείται... Λέει Ναι όταν δίνει προτεραιότητα στο κοινωνικό σύνολο... Λέει Όχι για να αντιταχθεί στο καθιερωμένο. Κανένα “έθιμο” και κανενός είδους εξουσία δεν έχει το δικαίωμα να ορίζει αυθαίρετα τη ζωή του».

Σκηνοθεσία: Βαγγελιώ Κριαρά

Παίζουν: Ερμίνη Χαριτάκη, Δήμητρα Μαρματάκη, Σταυρούλα Μπικάκη, Ελπίδα Παπουνίδη, Ελπίδα Βίγλη, Δέσποινα Κιαπέκου, Καρμέλα Μιχαλίδη, Αργυρώ Ορνεράκη, Δήμητρα Πετράκη, Τίκο Ομιάτζε, Άννα Αγγελάκη, Τάνια Ωρολογιά.

ΣΤΟ “ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΝ”

Εικαστική δράση “Φιλοξενία/Philoxenia”

Εικαστική δράση με θέμα “Φιλοξενία” θα φιλοξενηθεί από σήμερα Σάββατο μέχρι την 1η Νοεμβρίου στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης “Ελαιουργείον”.

Η δράση περιλαμβάνει δύο επιμέρους εκθέσεις -την προσωπική έκθεση φωτογραφίας “Νατάσα Καρακατσάνη | Άγνωστος Προορισμός” σε επιμέλεια του Γιάννη Στρατουδάκη, και την ομαδική εικαστική έκθεση σύγχρονης τέχνης “Καλωσορίσατε | Η Ευρωπαϊκή Φιλοξενία και τα Σύνορά της” σε επιμέλεια του Μεγακλή Ρογκάκου.

Η έκθεση “Νατάσα Καρακατσάνη | Άγνωστος Προορισμός” μας γνωρίζει τον χώρο του Ξενώνα Φιλοξενίας Ασουνόδευτων Αηλίκων Αιτούντων Άσυλο στη Μακρινίτσα, του Κέντρου Υποστήριξης Νέων “Αρισ”, που αποτελεί σταθμό πολλών από αυτούς τους εφήβους.

Η θεματική της έκθεσης “Καλωσορίσατε | Η Ευρωπαϊκή Φιλοξενία και τα Σύνορά της” είναι επίκαιρη και ευαίσθητη. Ο ιστορικός τέχνης και επιμελητής, Μεγακλής Ρογκάκος, επέ-

λεξε, τεκμηρίωσε και παρουσιάζει άρτια 33 έργα ισάριθμων καλλιτεχνών με κεντρικό θέμα τη φιλοξενία και τη μετανάστευση στην Ευρώπη. Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες: Σοφία Βλαζάκη, Αλέξανδρος Βούτσας, Νίκος Γιαβρόπουλος, Cris Gianakos, Έλλη Γρίβα, Λυδία Δαμπασίνα, Γιάννης Διαλινός, Μαρίβα Ζαχάρωφ, Αντιγόνη Καββαθά, Μιχάλης Καλαϊτζάκης, Νίκος Κρυωνίδης, Αλέξανδρος Μαγκανιώτης, Γιάννης Π. Μαρκαντωνάκης, Δημήτρης

Μεράντζας, Αλκισπη Μιχαηλίδου, Μαρία Μιχελογιάννη, Nicholas Moore, Χαρίτων Μπεκιάρης, Λαμπρινή Μποβιάτσου, Ελένη Μυλωνά, Barbara Knight, Lena Dimova, Πέτρος Ξενάκης, Αντωνία Παπατζανάκη, Κ.Ν. Πάτσιος, Ελένη Παυλοπούλου, Μαρίνα Προβατίδου, Νατάσσα Πουλιαντζά, Μιράντα Σκυλουράκη, Rena Stollenwerk, Γιώργος Τσεριώνης, Konstantin Fischer και Διονύσιος Φραγκιάς. Η “Φιλοξενία” εντάσσεται στο πρόγραμμα “ΧΑΝΙΑRT 2015 -

Εικαστικές Διαδρομές στο Νομό Χανίων” και συνδιοργανώνεται από την Περιφέρεια Κρήτης, την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, το Δήμο Πλατανιά και το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων - Ελαιουργείον. Ώρες Λειτουργίας: Κάθε Κυριακή 11π.μ. - 9μ.μ., από Δευτέρα έως Σάββατο επισκέψεις έπειτα από προσεννόηση. Υπεύθυνος Επικοινωνίας: Ιωάννης Ν. Αρχοντάκης, τηλ: 6937 383500, email: ioannis2000@gmail.com

ΣΤΟ ΣΤΟΥΝΤΙΟ “ΟΝ”

Παράσταση ποίησης και κίνησης

Η παράσταση “Η πραγματικότητα έξω από μένα” θα παρουσιαστεί σήμερα Σάββατο στις 9:30μ.μ. στο στούντιο “ΟΞω Νου”.

Μια παράσταση ποίησης και κίνησης βασισμένη στις ποιητικές συλλογές: “Η μελαγχολία του Παρισιού” μικρά πεζά ποιήματα του Σαρλ Μπωντλαίρ, “Μονόγραμμα” του Οδυσσέα Ελύτη, “Μνήμη σχεδόν πλήρης” και “Άδεια εξόδου” του Λεωνίδα Κακάρολγου. Μια παράσταση που μιλά και κινείται σε διόδους μέσα κι έξω από την πραγματικότητα.

Συντελεστές: Σύλληψη, σκηνοθετική επιμέλεια: Σοφία Πατέλη. Κινησιολογία: Βιργινία Αληζιώτη. Πρωτότυπη μουσική: Λεωνίδα Μαριδάκης. Ηχοληψία/φωτισμός: Βαρθολομαίος Βασιλάκης. Ερμηνεία: Σοφία Πατέλη, Βιργινία Αληζιώτη, Κορραλία Μπατίστα, Ηρακλής Παπαδάκης.

Είσοδος 7 ευρώ.

Κρατήσεις Θέσεων: 2821008576, 6972694294

ΣΤΙΣ ΣΤΕΡΝΕΣ

Εκδήλωση τιμής και μνήμης

Εκδήλωση τιμής και μνήμης για τους δέκα εκτελεσθέντες των Στερνών Ακρωτηρίου, διοργανώνουν ο Δήμος Χανίων και η Τοπική Κοινότητα Στερνών σήμερα Σάββατο στις 7μ.μ. στο Μνημείο Δέκα Εκτελεσθέντων.

Το πρόγραμμα του Α' μέρους της εκδήλωσης περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τρισάγιο, κατάθεση στεφάνων, αγώνα δρόμου των μαθητών του δημοτικού σχολείου Στερνών.

Στο Β' μέρος της εκδήλωσης, για τα γεγονότα της ημέρας θα μιλήσει ο φιλόλογος, πρόεδρος του Κέντρου Κρητικής Λογοτεχνίας, Κώστας Μουτζούρης.

Ριζίτικα τραγούδια θα αποδώσει η Χορωδία του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρυνιάς.

Στον χώρο θα λειτουργεί Έκθεση του κ. Νίκου Πλουμιστάκη με ιστορικό υλικό της εποχής.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟΝΕΡΟ

Τιμάται η μάχη του Δρομόνερου

Επετειακή εκδήλωση για τη συμπλήρωση 119 χρόνων από τη μάχη του Δρομόνερου θα πραγματοποιηθεί αύριο Κυριακή 14 Ιουνίου στις 11π.μ. στον ομώνυμο οικισμό της Τοπικής Κοινότητας Ζυμβραγού.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο πεσόντων, ομιλία για τα γεγονότα από την εκπαιδευτικό Καραπατάκη Αικατερίνη και κατάθεση στεφάνων.

ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Εκδήλωση αποχαιρετισμού στο 2ο Γυμνάσιο Χανίων

Εκδήλωση αποχαιρετισμού για τους παλιούς και νέους αποφοίτους διοργανώνει ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του 2ου Γυμνασίου Χανίων τη Δευτέρα 15 Ιουνίου στις 8μ.μ. στον χώρο του σχολείου. Θα προβληθεί το ντοκυμαντέρ για την ιστορία του 2ου Γυμνασίου, θα δοθούν αναμνηστικά δώρα και θα ακολουθήσει γλέντι με μεζεδάκια, μουσική και χορό.

ΣΤΟ ΓΙΑΛΙ ΤΖΑΜΙΣΙ

Εκθεση ζωγραφικής

Εκθεση ζωγραφικής με θεματολογία βγαλμένη από την ιστορία, τη θάλασσα, την αρχιτεκτονική και τον πολιτισμό της Κρήτης πραγματοποιείται στο Γιαλί Τζαμισί μέχρι και τη Δευτέρα 15 Ιουνίου.

Στην έκθεση συμμετέχουν ζωγράφοι που επισκέφτηκαν την Ελλάδα: Zoya, Elena Borisova, Lydia Epshtein, Darya.

Η έκθεση λειτουργεί καθημερινά από 10:30π.μ. έως 10:30μ.μ..

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΞΕΝΑΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Επίσκεψη στο Μουσείο Τυπογραφίας

Ξενάγηση στο “Μουσείο Τυπογραφίας” θα πραγματοποιηθεί αύριο, Κυριακή στο πλαίσιο του προγράμματος δωρεάν ξεναγήσεων “ΓΝΩΡΙΖΩ και ΣΕΒΟΜΑΙ την πόλη μου”, που υλοποιεί ο Δήμος Χανίων, με τη

συνεργασία της Αρχαιολογίας, τουριστικών και άλλων φορέων του τόπου.

Σημείο Συνάντησης: Πλατεία Δημοτικής Αγοράς, απ’ όπου θα αναχωρήσει στις 10:30 ακριβώς αστικό λεωφορείο.

Διάρκεια ξενάγησης 1 ώρα και 30 λεπτά. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι ελεύθερη για όλους, με προϋπόθεση τη δήλωση συμμετοχής, για να διασφαλιστεί η ποιοτική παροχή της υπηρεσίας ξενάγησης.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΜΑΤΘΑΙΟ

Ημέρα γνωριμίας με την Εκκλησιαστική Σχολή

Ημέρα γνωριμίας και επικοινωνίας διοργανώνουν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί του Γενικού Εκκλησιαστικού Λυκείου και Εκκλησιαστικού Γυμνασίου Χανίων την Τρίτη 16

Ιουνίου στον Άγιο Ματθαίο. Η Πατριαρχική Εκκλησιαστική Σχολή Κρήτης θα είναι ανοιχτή 9π.μ. με 2μ.μ. και 6μ.μ. - 10μ.μ. και η δράση περιλαμβάνει ξενάγηση στους χώρους του

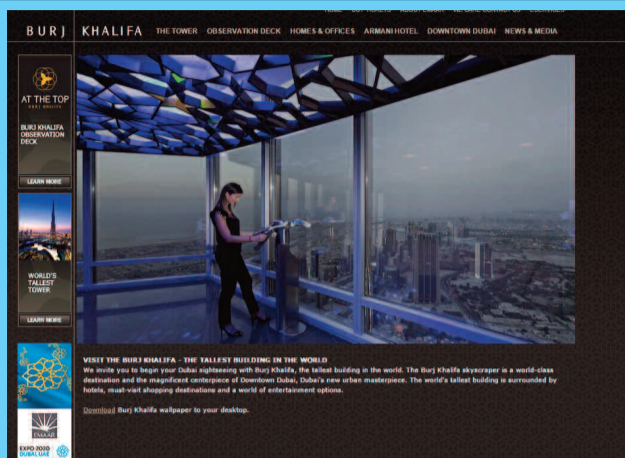
σχολείου, βιωματικά εργαστήρια, εκθέσεις, προβολές θεατρικών έργων και ταινιών των μαθητών καθώς και αποσπάσματα ραδιοφωνικών εκπομπών της σχολικής χρονιάς

2014 - 2015.

Στις 7:30 το απόγευμα θα γίνει απονομή βραβείων στους διακριθέντες ιεροσπουδαστές και καλωσόρισμα από τον Σχολάρχη.

σερφ@ρίσματα

Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Το ψηλότερο στον κόσμο
www.burjkhalifa.ae/en

Είναι -σχεδόν- όρθιο χιλιόμετρο και πρόκειται φυσικά για το ψηλότερο κτήριο στον κόσμο! Το Μπουρτζ Καλίφα στο Ντουμπάι έχει ύψος 828 μέτρα και περισσότερους από 160 ορόφους. Τα ασανσέρ του διανύουν τις μακρύτερες αποστάσεις που έχει διανύσει ποτέ ανελκυστήρας παγκοσμίως και -εννοείται- πως πρόκειται για τη μεγαλύτερη εγκατάσταση ασανσέρ που έχει γίνει ποτέ. Επίσης το Μπουρτζ Καλίφα διαθέτει την ψηλότερη ανοιχτή ταράτσα που υπάρχει. Για να πάρετε μια ιδέα του κτηρίου, κάντε ένα κλικ εδώ. Όσο για το κόστος... έχει υπερβεί κατά πολύ τα 4 δισ. δολάρια.

Make everything OK

Το μαγικό κουμπί

http://make-everything-ok.com

Όταν όλα "στραβώνουν" και πάνε από το κακό στο χειρότερο, δεν εύχεστε να είχατε ένα μαγικό κουμπί; Να τα πατάτε και όλα να λύνονται δια μαγείας; Ε, λοιπόν, ένα τέτοιο κουμπί, υπάρχει στο διαδίκτυο! Κάντε κλικ εδώ, και ανακαλύψτε μια σελίδα που σας προσφέρει έναν διαφορετικό τρόπο για να επαναφέρετε, ίσως, την αισιοδοξία στη ζωή σας. Το μόνο που έχετε να κάνετε, είναι ένα "κλικ" στο κουμπί, και κοιτάξετε τι θα γίνει!

Joy of Baking.com

Award Winning Baking & Dessert Video Recipes

home recipe index new recipes cake recipes cookie recipes muffin recipes scone recipes
breakfast & brunchbars & squares cupcake recipes shortbread recipes bread recipes you

Newest Video Recipe - Milk Chocolate Truffles

Milk Chocolate Truffles Recipe Demonstration - Joyofbaking.com

Γλυκαθείτε!

www.joyofbaking.com

Η κουζίνα είναι το καλύτερο μέρος χαλάρωσης για αρκετούς. Αν και εσείς ανήκετε στην κατηγορία όσων μαγειρεύουν και "πρεμούν", όσων οι γευστικοί πειραματισμοί είναι μια γλυκιά (ή αλμυρή) απόδραση από τα προβλήματα και την καθημερινότητα, τότε ρίξτε μια ματιά εδώ. Νόστιμα βουτήματα, γευστικά κέικ, απολαυστικές λικουδιές, μπλόπιτες που μοσχοβολάνε, σοκολάτες και ένα σωρό ακόμα γλυκιές μαγειρίες σας περιμένουν σε αυτόν τον ιστότοπο για να τις ανακαλύψετε και -γιατί όχι;- για να τις ψήσετε στο φούρνο σας. Κάντε το σπίτι σας να μυρίσει ζάχαρη και σοκολάτα, δοκιμάστε γεύσεις που θα σας απογειώσουν, και κεράστε τους δικούς σας γλυκίσματα, ξεκινώντας από ένα κλικ εδώ.

ΜΕΧΡΙ ΑΥΡΙΟ

Φεστιβάλ στο Καλλιτεχνικό Χωριό "Βερέκυνθος"

λοκληρώνεται αύριο Κυριακή το Φεστιβάλ Τεχνών και Αρχιτεκτονικής που διοργανώνει το Καλλιτεχνικό Χωριό "Βερέκυνθος" σε συνεργασία με την ομάδα "πηλοίκο" στον χώρο του Καλλιτεχνικού Χωριού, στο Βιοτεχνικό Πάρκο, στη Σούδα.

Μία διαφορετική εμπειρία επαφής με την τέχνη, τη φαντασία και τη δημιουργικότητα σας περιμένει από το πρωί με υπαίθρια κατασκευαστικά, καλλιτεχνικά εργαστήρια, και συναυλίες.

Κάθε μέρα, από τις 9π.μ. μέχρι τις 2μ.μ. και 5μ.μ. με 8μ.μ. πραγματοποιείται κατασκευαστικό σεμινάριο με καλάμια από την ομάδα πηλοίκο και τους Investigaci' Canyera από τη Βαρκελώνη, ενώ ο Κοσμάς Λιλικάκης υλοποιεί έναν Trash Art μαραθώνιο για μικρούς και μεγάλους. Τις ίδιες ώρες, οι καλλιτέχνες του χωριού ξεναγούν τους επισκέπτες του φεστιβάλ στα εργαστήριά τους.

Επιπλέον, σήμερα Σάββατο, 10π.μ.-1μ.μ. θα πραγματοποιηθεί θεατρικό εργαστήρι με θέμα "σωματοποίηση υλικών" με τους "killing the fly".

Στις 6 το απόγευμα θα γίνει ψήσιμο ανοιχτής καύσης για κεραμικά και η μέρα θα κλείσει με μία συναυλία από τους "EN CAMINO", που θα αρχίσει στις 9μ.μ.

Τέλος, αύριο Κυριακή στις 8μ.μ. θα πραγματοποιηθεί παράσταση χορού butoh με τη Μαρία Μαλαξιάνακη με μου-

σική συνοδεία του Ντίνου Μάνου και το φεστιβάλ θα κλείσει με ένα πάρτυ που θα αρχίσει στις 8:30 το βράδυ.

Πληροφορίες για συμμετοχές στα εργαστήρια:

- fb: Βερέκυνθος φέστιβαλ 2015
- κατασκευαστικό σεμινάριο με καλάμια: 6978177069, pilikoteam@gmail.com
- trash art μαραθώνιος: 6933347874
- κατασκευή φλογέρας: 6970832524, mdaudak@hotmail.com
- θεατρικό εργαστήρι: 6945412014,

www.killingthefly.com

• πλήινα κρουστά: jparatzanis@yahoo.gr

Συνδιοργάνωση: Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, Σύνδεσμος Παραγωγών Καλλιτεχνικής Χειροτεχνίας & Βιοτεχνίας Νομού Χανίων, Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία "Πηλοίκο".

Την εκδήλωση υποστηρίζει το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του ελληνικού Ερυθρού σταυρού τοπικού τμήματος Χανίων.

ΣΤΟ "ΠΟΛΥ-ΤΕΧΝΕΙΟ"

Παρουσίαση βιβλίου του Δημήτρη Φύσσα

Το βιβλίο του Δημήτρη Φύσσα με τίτλο "Η Νιλουφέρ στα χρόνια της κρίσης" θα παρουσιαστεί τη Δευτέρα 15 Ιουνίου στις 8μ.μ. στο "Πολυ-τεχνείο", Χατζημιάλη Νταλιάνη 40.

Την παρουσίαση θα κάνει ο ίδιος ο συγγραφέας ο οποίος συνομιλεί με τον Λεωνίδα Κακάρογλου για το συγγραφικό του έργο. Την εκδήλωση οργανώνουν οι εκδόσεις της "Εστίας", ο πολυχώρος "Πολυ-τεχνείο" και το βιβλιοπωλείο "Το βιβλίο".

Λίγα λόγια για το βιβλίο:

Το μυθιστόρημα εκτυλίσσεται από τον Μάη του 2013 μέχρι τον Απρίλη του 2014. Αφηγητής είναι ο Στέλιος Μέσκουλας, μεσήλικος πρώην καθηγητής φροντιστηρίου και τώρα νυχτοφύλακας και οδηγός ημιφορτηγού - κουβαλητής κιβωτίων σε κάβα. Προσπαθεί να γράψει ένα μυθιστόρημα με επίκεντρο τη Μακρόνησο, μήπως και ξεπεράσει την προσωπική του έκπτωση.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΠΑΝΤΕΛΗΜΟΝΑ

Ακύρωση εκδήλωσης

Η ομιλία του πατρός Γεωργίου Μεταλληνού, που ήταν προγραμματισμένη για τη Δευτέρα 15 Ιουνίου στο Πνευματικό Κέντρο της ενορίας του Αγίου Παντελεήμονα Χαλέπας, ακυρώνεται λόγω τεχνικών προβλημάτων, όπως ανακοινώθηκε από την Ενορία.

ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ ΜΟΡΟ (Ι.Ο.Χ.)

Παρουσίαση βιβλίων

Ο Ιστιοπλοϊκός Ομιλος Χανίων και οι εκδόσεις Θίνες σας ταξιδεύουν με τα βιβλία "Τόπων ενθυμήματα" του Φοίβου Πιομπίνου και "Να ζεις σε καράβι" του Ευγένιου Ντε Ζιλά την Τρίτη 16 Ιουνίου στις 8:30μ.μ., στον Ιστιοπλοϊκό Ομιλο Χανίων, Νεώριο Μόρο.

Οι παρουσιάσεις θα συνοδεύονται με οπτικό υλικό (τοπία 1995-2015) του φωτογράφου Γιώργη Γερόλυμπου.

Για τα βιβλία θα μιλήσουν οι: Μανώλης Μπαρμπούπουλος Πρόεδρος του Ι.Ο.Χανίων, Στέλλα Κουτσουπάκη πρόεδρος του ελληνογαλλικού Συνδέσμου Χανίων και Αντώνης Αρχοντάκης, νευρολόγος, ιστιοπλόος. Συντονίζει η Κάλλια Σωτηράκη.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

"Χανιά 1941 - 1945 Κατοχή και Αντίσταση"

Παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Δημ. Τσίβη "Χανιά 1941-1945 Κατοχή & Αντίσταση" θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 17 Ιουνίου και ώρα 8 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Για το βιβλίο θα μιλήσουν οι:

Χρήστος Μαχαιρίδης, εκδότης - ιστορικός ερευνητής, "Από την Αντίσταση στην Κατοχή των ελλήνων", Δημήτρης Νικολακάκης, ιστορικός ερευνητής - συγγραφέας, "Εργοβιογραφία Γιάννη Τσίβη", Πάνης Τσίβης, Φυσικός - Μαθηματικός, "Ταξιδεύοντας στις σελίδες της ιστορίας". Την εκδήλωση οργανώνουν το Πνευματικό Κέντρο Χανίων και η Ένωση Πνευματικών Δημιουργών Χανίων.

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com • no14me.blogspot.gr/

Πόλεμος και πόλεμος

» László Krasznahorkai (μτφρ. Ιωάννα Αβραμίδου, εκδόσεις Πόλις)

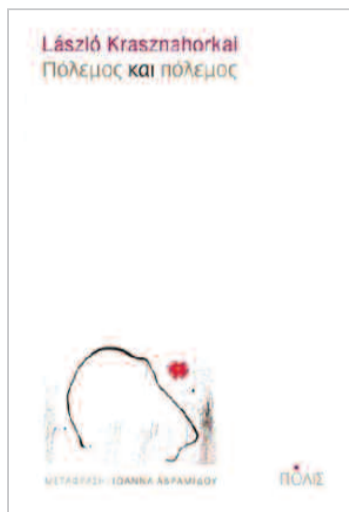
Μια μέρα, όπως οι προηγούμενες, αν και αργότερα μάλλον θα διατύπωνε ενστάσεις επ' αυτού, αν τον ρωτούσε βέβαια κανείς, ίσως μάλιστα και να τη χαρακτήριζε μια μέρα ξεχωριστή, κομβική ή ίσως απλώς όμορφη, μια μέρα, λοιπόν, ο Κόριμ, τριγυρνώντας ανάμεσα σε στοίβες από σκονισμένα αρχαία μιας περιόδου όχι τόσο μακρινής, ώστε να μην αποτελέσει παράδειγμα προς αποφυγή, θα ανακαλύψει ένα χειρόγραφο, δύσκολο να κατηγοριοποιηθεί και ακολούθως να αρχειοθετηθεί, και ίσως γι' αυτό αφημένο στη λήθη του -σε ένα μέρος ανάδειξης της μνήμης, η λήθη είναι πιο τελεσίδικη- γεγονός που όμως δεν θα το ανακαλύψει παρά αργότερα, αφού πρώτα το μεταφέρει στο γραφείο του με σκοπό να το διαβάσει, να διορθώσει μια αβλεψία, υπακούοντας ανακλαστικά στην επαγγελματική ευσυνειδησία του αρχιεπιθέτη, ενάντια στη λήθη και το χάος, θα απομείνει έκπληκτος από την ομορφιά, κάτι τέτοιο δεν έχει ξανααντικρίσει, και ας μην είναι πολυδιαβασμένος, δεν χρειάζεται να είναι πολυδιαβασμένος κανείς, για να αντιληφθεί την ομορφιά και να υποκλιθεί μπροστά της, και τότε θα κοιτάξει έξω από το παράθυρο, και η νύχτα θα έχει πέσει, το ρολόι θα το επιβεβαιώσει, έντεκα το βράδυ, και εκείνος είναι ακόμα εκεί, ώρες μετά τη λήξη του ωραρίου εργασίας του, με ένα αταξιόμητο χειρόγραφο στα χέρια, ένα χειρόγραφο που για την υπηρεσία δεν υπάρχει, δίχως δεύτερη σκέψη θα το διπλώσει και θα το πάρει μαζί του, στο σπίτι του, καταπατώντας και συντριβώντας μια για πάντα την επαγγελματική και προσωπική ηθική του, είναι αδύνατο να μην το διαβάσει ξανά, θα σκεφτεί κάποια στιγμή, ενώ βαδίζει προς την έξοδο της υπηρεσίας, συνειδητοποιώντας, στην αρχή

αφηρημένα, μα γρήγορα με ακρίβεια, πως πρωτίστως η διάσωση του χειρογράφου και εν συνεχεία η παράδοση του στην ανθρωπότητα αποτελούν για εκείνον τον μοναδικό σκοπό, σκοπός που θα τον οδηγήσει ως το κέντρο του νέου κόσμου, τη Νέα Υόρκη.

Τώρα, λίγο με νοιάζει αν θα πεθάνω, είπε ο Κόριμ, κι ύστερα, μετά από μακρά παύση, έδειξε ένα πλημμυρισμένο λατομείο: είναι κύκνοι αυτοί εκεί κάτω;

Τέτοια είναι η λαχτάρα του Κόριμ να διασώσει το χειρόγραφο, ένας αφέλις σε έναν κόσμο όπως αυτός, που απλώνεται έξω από το παράθυρο του καθενός, που εγκαταλείπει πίσω του τα πάντα, που για εκείνον όμως δεν είναι τίποτα, και αφήνει εμάς τους λογικούς να κρίνουμε την πράξη του με όρους ρίσκου, εμάς, που στοιχηματίζουμε για την εγκατάληψη του σχεδίου, πλημμυρισμένοι από χαιρεκακία για ακόμα έναν αφέλι, που μέλλει να φάει τα μούτρα του, προσπαθώντας εκεί που δεν τολμάμε να πατήσουμε εμείς, εκ του ασφαλούς κριτές, η λαχτάρα του όμως θα μας παρασύρει, καθώς παλεύει να διηγηθεί με σπαστά αγγλικά την ιστορία των τεσσάρων συντρόφων και να μεταδώσει τον δικό του ενθουσιασμό σε εκείνη την ταλαίπωρη κοπέλα, που στέκει πάντα σκυμμένη πάνω από το κουζιλάκι γκαζιού, με τις κατασρόλες να ξεφυσούν, καθώς οι μέρες περνούν και τίποτα δεν μοιάζει να μπορεί να αλλάξει.

Ταινίες του Μπέλα Ταρ εικάζονται υπόψη μου, όμως -και ας παραδεχτεί κανείς ενίοτε την άγνοια ή την ατέλειά του- ποτέ δεν εικάζω την πρόβλεψη προσοχή στους υπόλοιπους συντελεστές, ίσως λόγω της χώρας προέλευσης, ίσως λόγω της λάμψης του ονόματός του μεγάλου αυτού δημιουργού, και κάπως έτσι αγνοούσα την ύπαρξη του συγγραφέα

Λάσλο Κρασανορκάι. Και αυτή η συνεργασία, περισσότερο από τα διθυραμβικά σχόλια που συνόδευσαν -και- αυτήν την έκδοση, σχόλια εν πολλοίς αναμενόμενα και ύποπτα, ήταν που κίνησε την περιέργεια, να ωθήσει με τη σειρά της το βλέμμα στη δεύτερη σελίδα, μετά του υπέροχο εξώφυλλο, και να αντικρίσει: ο παράδεισος είναι λυπημένος. Και μπορεί όντως να είναι λυπημένος, όχι μόνο ο παράδεισος, αλλά και ο κόσμος όλος, και ίσως γι' αυτό διηγήσεις όπως του Μαγουάρου δημιουργού να είναι απαραίτητες, για να απαλυνθεί ο πόνος και να οδηγηθεί η ομορφιά στην τελική -και αναπόφευκτη- επικράτηση.

Ο καθηλωτικός μακροπερίοδος λόγος του Κρασανορκάι μουδιάζει τον εγκέφαλο, ακόμα και τον πλέον επιρρεπή στην απώλεια συγκέντρωσης, και τον αναγκάζει να ακολουθήσει μέχρι το τέλος μια πτώση υπό συνθήκες ελεγχόμενης βαρύτητας, με τον συγγραφέα να πειράζει τις ρυθμίσεις, να αφομοιώνει γόνιμα τις επιρροές, όχι μόνο του Μπέρνχαρντ, αλλά και της κεντροευρωπαϊκής μυθιστορίας εν γένει, με μια διάθεση εξελικτική και τελικά να παραδίδει ένα μυθιστόρημα όπως αυτό, ονειρικό και γήινο.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΕ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

“Όταν ξέρεις ν' αγαπάς”

της Γιώτας Παπαδημακοπούλου

Το νέο βιβλίο της συγγραφέως Γιώτας Παπαδημακοπούλου με τίτλο “Όταν ξέρεις ν' αγαπάς” παρουσιάστηκε προχθες στο βιβλιοπωλείο “Librairie”, παρουσία αρκετού κόσμου με τον οποίο η συγγραφέας συνομιλήσε. Η κα Παπαδημακοπούλου αναφερόμενη στο βιβλίο υπογράμμισε, μεταξύ άλλων ότι πρόκειται για: «ένα μυθιστόρημα το οποίο σε αντίθεση με τα προηγούμενα έργα μου, καταφέρνεται με

δύο πολύ σοβαρά κοινωνικά θέματα. Το ένα αποτελεί και ταμπού, θα λέγαμε, στην ελληνική κοινωνία, είναι το θέμα της οροθετικότητας και πώς αυτό αντιμετωπίζεται μέσα σε μια σχέση. Πώς αντιμετωπίζεται κοινωνικά, ιατρικά και από εκεί και έπειτα τίθενται και άλλα ζητήματα και θέλω να πιστεύω πως θα ανοίξει κάποιες πόρτες και θα είναι έτσι μια δυνατή φωνή».

Το βιβλίο παρουσιάστηκε από τον Χανιώτη συγγραφέα Πολυχρόνη Κουτσάκη, ο οποίος, επεσήμανε ότι: «Είναι ένα βιβλίο που μιλάει για δύο πολύ σημαντικά θέματα, ένα είναι ο έρωτας, ένας σχεδόν απαγορευμένος έρωτας ανάμεσα σ' έναν άνδρα που έχει ένα σημαντικό πρόβλημα υγείας και σε μια κοπέλα η οποία το γνωρίζει και παρόλα αυτά αποφασίζει να μείνει κοντά του και το άλλο έχει να κάνει με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όσοι θέλουν να υιοθετήσουν παιδιά στην Ελλάδα».

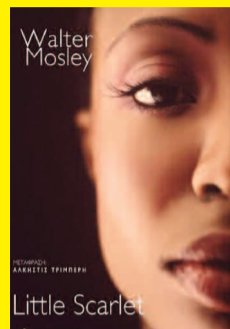
Γιάννης Η. Κάκanos

Βιβλία

Little Scarlet

Walter Mosley

Εκδότης: Πόλις

1965. Στο γκέτο του Γουότς, στο Λος Άντζελες, ξεσπούν βίαιες φυλετικές ταραχές.

Ένας λευκός άντρας κατορθώνει να ξεφύγει από το πλήθος που

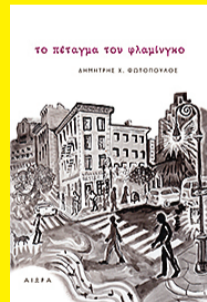
απειλεί να τον λιτσαρεί και, με τη βοήθεια μιας όμορφης μαύρης κοκκινομάλλας, που είναι γνωστή ως Λιτλ Σκάρλετ, κρύβεται στο διαμέρισμά της. Μάρτυρες καταθέτουν ότι τον είδαν να το σκάει από το σπίτι, λίγο πριν η Λιτλ Σκάρλετ βρεθεί άγρια δολοφονημένη. Ο λευκός άντρας είναι ο κύριος ύποπτος και ο φόβος απειλεί να αναζωπυρώσει τη φωτιά της βίας. Η αστυνομία χτυπά την πόρτα του μαύρου ντετέκτιβ Ίζυ Ρούουλινς. Ο Ίζυ, ως συνήθως, περιμένει τα χειρότερα, αλλά έκπληκτος αντιλαμβάνεται ότι η αστυνομία ζητά τη βοήθειά του. Μόνον αυτός, ακριβώς επειδή είναι μαύρος, μπορεί να κινηθεί μέσα στο γκέτο και να ανακαλύψει τον δολοφόνο.

Μόνον αυτός μπορεί να σταματήσει την έκρηξη της οργής που απειλεί να ξεσπάσει και πάλι. Στο αριστουργηματικό αυτό νουάρ, το πιο άμεσα πολιτικό από τα μυθιστορήματά του, ο Μόσλυ ανασυνθέτει με συναρπαστικό τρόπο την Αμερική της εποχής των φυλετικών διακρίσεων.

Το πέταγμα του φλαμίνγκο

Δημήτρης Χ. Φωτόπουλος

Εκδότης: Αϊώρα

Ενας νέος της γενιάς του '70, περίεργος και ανήσυχος, ταξιδεύει και περιπλανιέται σε Ευρώπη και Αμερική: από τη Νέα Υόρκη στη Βουδαπέστη, από τη Ρώμη και τη

Φλωρεντία στη Στοκχόλμη και την Κοπεγχάγη.

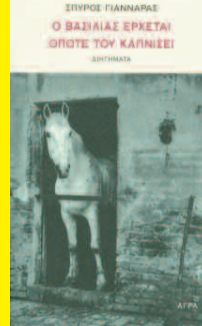
Σε εννιά ιστορίες που εκτυλίσσονται σε αντίστοιχες πόλεις του κόσμου -υπό τους ήχους τζαζ, ροκ αλλά και κλασικής μουσικής- ο αφηγητής συναντάει ετερόκλητους χαρακτήρες και βιώνει μαζί τους άδοξους και φιλόδοξους έρωτες, πολιτικοκοινωνικά κινήματα, συγκρούσεις και εκπλήξεις, ανέμελα και επικίνδυνα στιγμιότυπα σε ένα σύγχρονο οδοιπορικό γνώσης και ενηλικίωσης.

«Μεσημέρι Δευτέρας πήρα την απόφαση να κάνω ένα ταξίδι στο εξωτερικό. Μάλλον θα ήμουν θολωμένος. Είχα ξεμείνει από λεφτά. Πέντε Έξι κατοστάρικα σ' έναν τραπεζικό λογαριασμό, κάτι ψιλά σ' έναν άλλο, κάποια ξεχασμένα δολάρια σ' ένα πορτοφόλι, τα σήκωσα όλα. Κοστολόγησα το ταξίδι, ενάμισι χιλιάτικο γεμάτο. Όταν θα επέστρεφα δεν θα είχα σάλιο. Το τι θα έκανα, τ' άφησα στην τύχη».

Ο βασιλιάς έρχεται όποτε του καπνίσει

Σπύρος Γιανναράς

Εκδότης: Άγρα

Ο ΕΡΩΤΑΣ ΕΡΧΕΤΑΙ ΟΠΟΤΕ ΤΟΥ ΚΑΠΝΙΣΕΙ, αλλά από μόνος του δεν φτάνει για να στεριώσει σχέση. Όποτε της καπνίσει έρχεται η δουλειά, η ευτυχία, ακόμα και η έμπνευση. Η

ξαφνική έκλαμψη που φωτίζει την ύπαρξή μας. Ο βασιλιάς βίος παίρνει πίσω ό,τι έχει χαρίσει, πάλι όποτε του καπνίσει. Μια συλλογή διηγημάτων πάνω στην ευθραυστότητα των ανθρώπινων σχέσεων, την αδυναμία μιας γενιάς να σχετιστεί, να διαχειριστεί τη φθορά, αλλά και να πενήσει την απώλεια, να ξεμυτίσει απ τη μοναξιά της.

Οι θεές

Ελένη Λαδιά

Εκδότης: Βιβλιοπωλείον της Εστίας

Μια ευφάνταστη κόρη συμβιώνει με την υπερήλικη και πολύ πιο γήινη μητέρα της. Η μυθιστορία ανατρέχει συχνά στο παρελθόν τους, το οποίο συμ-

πίπτει με το πρόσφατο ιστορικό παρελθόν της ρημαγμένης χώρας μας. Φτώχεια, αγροτική και βουκολική παραμεθόρια Ελλάδα, οικογενειακή μετανάστευση στην Αθήνα προς αναζήτηση καλύτερης ζωής. Αλλά και νεοειδοιστορίες, ξωτικά και παραδόσεις τραγουδιωμένες, που φτάνουν μέχρις εμάς ως απόηχος μιας απώτατης εποχής, καθώς οι ηρωίδες του σύγχρονου μυθιστορήματος μετατρέπονται σε γήινα αποτυπώματα των αρχαίων θεαινών.

Ζωή και θάνατος διαπλέκονται σε μια αρμονική και διόλου τρομοδονη συνέχεια. Εμφύλιος σπαραγμός και καθημερινότητα συνθέτουν έναν μοναδικό καμβά σε αυτό το νέο, το πλέον ευρύ και βαθύ μυθιστόρημα της Ελένης Λαδιά, με τη μοναδικότητα της σχέσης μητέρας-κόρης στο επίκεντρό του.

Η Λαδιά μεταφέρει ως κόρη οφθαλμού τα αποτυπώματα χιλιάδων χρόνων ελληνικής τοπογραφίας, με τη μοναδική εκείνη συγγραφική άνεση που μπορεί να συναναστρέφεται τον Όμηρο και τον σημερινό μετανάστη στην ίδια φράση.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΚΗΣ
markantonakis@haniotika-nea.gr

ΑΠΟ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΕ ΤΟ "ΜΑΚΡΥΜΟΥΡΙΚΟ"

Λεωφορεία μιας άπλητης εποχής

Λεωφορείο μάρκας Austin που εκτελούσε δρομολόγιο για Βατόλακκο (1958).

Από τους δύο πιτσιρικάδες, αυτός που βρίσκεται στα αριστερά είναι ο Χαράλαμπος Τουλουπάκης που πολύ αργότερα και για 35 χρόνια διατέλεσε πρόεδρος του ΚΤΕΛ. Το λεωφορείο είναι μάρκας Ford. (φωτογραφία του 1948).

Ο οδηγός φορτώνει εμπορεύματα σε σταθμό στις Μουρινές.

ο λεωφορείο σαν συγκοινωνιακό μέσο στη Δυτική Κρήτη ξεκίνησε από το 1927, και γρήγορα αποτέλεσε τον μοναδικό κρίκο που ένωνε την πόλη με το χωριό και αντίστροφα, μιας και τα Ι.Χ. αυτοκίνητα ήταν ελάχιστα, ενώ όσα υπήρχαν, κυκλοφορούσαν κυρίως μέσα στη πόλη.

Ας γυρίσουμε λοιπόν το ρολόι της ιστορίας στα χρόνια εκείνα και να περιγράψουμε κάποιες "εικόνες", σχετικές με το τι συνέβαινε, όταν το λεωφορείο της εποχής εκείνης, ήταν έτοιμο να ξεκινήσει την "Οδύσειά" του από κάποιο χωριό του νομού μας, με προορισμό τη "χώρα". Τα παλιά λεωφορεία λοιπόν τότε ήταν "μακρυμούρικα" μέχρι 14 θέσεων. Στο πίσω μέρος τους υπήρχε μια μεταλλική σκάλα, που οι αχθοφόροι αρχικά, στη συνέχεια οι εισπράκτορες με τη βοήθεια του οδηγού, ανέβαιναν στην οροφή τους και τοποθετούσαν τις αποσκευές των επιβατών. Μια διαδικασία αρκετά χρονοβόρα διότι τα λογής πράγματα, θα έπρεπε να δεθούν καλά, γιατί υπήρχε ο κίνδυνος, από τα πολλά "χοροπηδητά" των τροχών των λεωφορείων, πάνω στους υποτυπώδεις δρόμους της εποχής εκείνης, είτε να χαθούν κατά τη διαδρομή, είτε να καταστραφούν.

Όταν όλα ήταν έτοιμα και το λεωφορείο ξεκινούσε τη διαδρομή του, η εικόνα που παρουσίαζε ήταν πολύ κωμική. Στην οροφή του κάθε λογής πραμάτια, από αποσκευές μέχρι και κότες, ενώ από τα παράθυρα φαινόταν άνθρωποι και πολλά οικόσιτα ζώα, κατσίκες, πρόβατα και κ.ά. Το ταξίδι μέχρι την πόλη μακρύ και επίπονο, που μπορούσε να διαρκέσει για ώρες πολλές. Οι άνθρωποι προσπαθούσαν να βολετούν στα σκληρά και άβολα καθίσματα, ενώ σε κάθε λακούβια που έπεφταν οι τροχοί, ή στις πέτρες που "καβαλούσαν", ακουγόταν ένα παρατεταμένο ωωωωω!! Τα "ζωντανά" από την πλευρά τους καθισμένα στο πάτωμα του λεωφορείου, περνούσαν και αυτά το δικό τους μαρτύριο. Όσο δε για τη σκόνη που "σπκωνόταν" από τους χωματόδρομους και που κυκλοφορούσε ελεύθερα μέσα στο λεωφορείο, καθόλη τη διάρκεια του ταξιδιού, αυτό είναι μια άλλη ιστορία... Κάπως έτσι λοιπόν εξελίσσονταν τα πράγματα την εποχή εκείνη, μέχρι και το 1977 περίπου, όταν οι ιδιοκτήτες τους άρχισαν σιγά-σιγά την αντικατάστασή τους μέχρι και σήμερα που βλέπουμε τα πολυτελή λεωφορεία, τα οποία εξακολουθούν παρά την αύξηση των αυτοκινήτων γενι-

Λεωφορείο Austin-Lyon στη γραμμή Χανιά-Ταυρωνίτη, (23 /9/ 1952)

κότερα, να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο επιβατικό κοινό. Αν και όλα έχουν αλλάξει, υπάρχει κάτι που έχει μείνει αναλλοίωτο στο πέρασμα του χρόνου. Αυτό είναι ότι και σήμερα το λεωφορείο διατηρεί την άσβεστη και στενή του σχέση, με την ύπαιθρο και όχι μόνο...

Από τα πρώτα λεωφορεία στην πόλη μας, σταθμευμένα στην Πλατεία Νέων Καταστημάτων (Δεκέμβριος 1930).

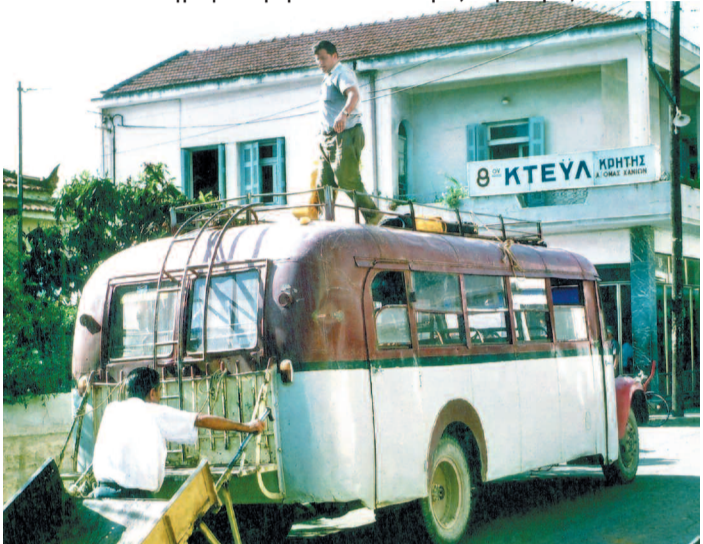
Από τα πρώτα δρομολόγια του ΚΤΕΛ Χανίων-Ρεθύμνου με προορισμό τη Θεσσαλονίκη. (φωτ. από την περιοχή της Μαλακιάς, χειμώνας του 1983).

Λεωφορείο του 35ου ΚΤΕΛ Χανίων στη γραμμή Ομόνοια-Κολοκυνθού-Ανω Πετράλωνα.

Λεωφορείο Chevrolet δεκαετία του 1930. Είχε και όνομα όπως αναγράφεται μπροστά... "ο Μαύρος Καβαλάρης".

Το 8ο ΚΤΕΥΛ Κρήτης βρίσκονταν στη οδό Παρθενίου Κελαϊδή και Ιωνίας. Τυπικό λεωφορείο της εποχής με τη σκάλα από την οποία ανέβαζαν τις διάφορες πραμάτειες στον χώρο φόρτωσης που ήταν η οροφή του. (περίοδος 1967-73).

Με προορισμό το Ηράκλειο. Το λεωφορείο (Mercedes LP 322) βρίσκεται κάπου στο Μπαλί. Αξίζει να προσέξουμε σε τι δρόμους κινούνταν τα αυτοκίνητα. (δεκαετία 1950).

"Εκδρομικόν" με προορισμό τον Ομαλό (Φεβρουάριος 1969).

Στον δρόμο για Σούγια (1987). Λεωφορείο Mercedes 311.

Σύντομη Ιστορία των λεωφορείων στη Ελλάδα

Το 1896 κυκλοφορεί στην Ελλάδα το πρώτο υπεραστικό λεωφορείο. Ήταν 14 θέσεων, γαλλικής προελεύσεως, πιθανολογείται ότι ήταν μάρκα Berliet και θεωρήθηκε μεγαθήριο για την εποχή του, αφού όσα αυτοκίνητα κυκλοφορούσαν τότε, κανένα δεν ξεπερνούσε τις 5 με 7 θέσεις. Κατά την περίοδο αυτή για την εκμετάλλευση του λεωφορείου σαν μεταφορικό μέσο χρειαζόταν μια απλή άδεια της αστυνομικής αρχής. Κάθε λεωφορείο αποτελούσε ανεξάρτητη ιδιωτική επιχείρηση και ο ιδιοκτήτης σύμφωνα με την κρίση του μπορούσε να το χρησιμοποιήσει σε οποιαδήποτε περιοχή και γραμμή. Το κόμιστρο διαμορφωνόταν ελεύθερα ανάλογα με την επιβατική κίνηση ή τυχόν ανταγωνισμό. Το 1920-25 εμφανίζονται οι πρώτες διατάξεις που καθορίζουν την κυκλοφορία ή την κίνηση των λεωφορείων. Τέλος, γύρω στο 1927 κάνουν την εμφάνισή τους τα πρώτα λεωφορεία και στην πόλη μας.

Οι "διαδρομές" επιχειρούν μια σύντομη αναδρομή στην ιστορία των λεωφορείων που κυκλοφόρησαν στην πόλη μας, μέσα από πλούσιο φωτογραφικό υλικό καθώς επίσης και μια σύντομη αναφορά στη ιστορία του υπεραστικού ΚΤΕΛ Χανίων-Ρεθύμνης από τα πρώτα του βήματα μέχρι σήμερα.

Από αριστερά το μέλος του ΔΣ του υπεραστικού ΚΤΕΛ Χανίων-Ρεθύμνης Μιχάλης Ψαθογιαννάκης και ο προϊστάμενος κίνησης Μιχάλης Τσουπάκης.

Ο προϊστάμενος κίνησης του υπεραστικού ΚΤΕΛ Χανίων - Ρεθύμνου Μιχάλης Τσουπάκης, θυμάται κάποια πράγματα όπως τα είχε ακούσει από τον πατέρα του, ο οποίος είχε εργαστεί για τριάντα χρόνια ως οδηγός στα λεωφορεία. «Το 1927 υπήρχαν κάποια ανεξάρτητα λεωφορεία που εκτελούσαν δρομολόγια τόσο στη ενδοχώρα των Χανίων όσο και με προορισμό το Ηράκλειο. Ήταν μια διαδικασία αρκετά χρονοβόρα και δύσκολη, αφού ένα λεωφορείο της εποχής, συχνά έμενε στον δρόμο από μηχανικές βλάβες. Οι δρόμοι, με την έννοια που γνωρίζουμε σήμερα δεν υπήρχαν, ήταν χωματόδρομοι γεμάτοι πέτρες και σκόνη, που έκανε τη ζωή των οδηγών και των επιβατών, αρκετά δύσκολη και επικίνδυνη καμιά φορά». Ο κ. Τσουπάκης θυμάται ακόμα ότι «τη δεκαετία του 1970 ο πατέρας μου οδηγούσε ένα μακρυμούρικο λεωφορείο και εκτελούσε το δρομολόγιο Χανιά-Σούγια-Κουστογιέρακο. Το ταξίδι διαρκούσε σχεδόν μισή ημέρα, αφού σταματούσε σε όλα τα χωριά που συναντούσε στη διαδρομή του. Το λεωφορείο δεν επέστρεφε την ίδια μέρα στα Χανιά, αλλά την επομένη και με άλλο οδηγό. Επίσης τη δεκαετία του 1950 για να φτάσει το λεωφορείο στο Ηράκλειο, ο οδηγός είχε τύχει να αλλάξει στη διαδρομή μέχρι 4 ελαστικά, αφού αυτά δεν άντεχαν να κινούνται τόσα χιλιόμετρα πάνω σε πέτρες. Ο κόσμος που μετακινούνταν από Χανιά σε Ηράκλειο και αντίστροφα, ήταν ελάχιστος εκείνα τα χρόνια, έτσι ο οδηγός παρέμενε μέχρι και τρεις ημέρες μέχρι να φορτώσει για να επιστρέψει πίσω στον προορισμό του. Τα πράγματα άλλαξαν ριζικά στις μετακινήσεις, όταν δόθηκε στην κυκλοφορία η νέα εθνική οδός Χανίων - Ηρακλείου στα τέλη του 1974». «Από το 1982 λειτουργήσαμε τη γραμμή Χανιά - Θεσσαλονίκη και το 1990 τη γραμμή Χανιά - Ιωάννινα. Τώρα πλέον το υπεραστικό ΚΤΕΛ Χανίων - Ρεθύμνης έχει καθημερινά σε πανελλαδικό επίπεδο την καλύτερη και μεγαλύτερη κάλυψη επαρχιακού δικτύου με τον στόλο μας να ανέρχεται σε 212 λεωφορεία όλων των τύπων», κατέληξε ο κ. Τσουπάκης.

Ο παλιός οδηγός Μιχάλης Ψαθογιαννάκης και μέλος του Δ.Σ. του ΚΤΕΛ (Κοινό Ταμείο Εισπράξεων Λεωφορείων), θυμάται ότι «το 1952 σύμφωνα με τον τότε νόμο περί συγκοινωνιών, όλοι οι ιδιοκτήτες λεωφορείων ενώθηκαν σε κατά τόπους οργανισμούς και αποτέλεσαν την πρώτη μορφή οργανωμένης συγκοινωνίας ανά νομό, τα ΚΤΕΛ. Έτσι τότε στην Κρήτη ιδρύθηκαν τέσσερα ΚΤΕΛ: Το 35ο Χανίων, 36ο Ρεθύμνου, 37ο Ηρακλείου, 38ο Λασιθίου. Παράλληλα με την ίδρυση του ΚΤΕΛ το 1952, υπήρχαν και 17 λεωφορεία που αποτελούσαν μια ανεξάρτητη γραμμή, την οποία να σημειώσω είχε ιδρύσει ο Ερρίκος Συγγελάκης, εκτελώντας δρομολόγια σ' όλη την Κρήτη. Η ανεξάρτητη αυτή γραμμή διατηρήθηκε μέχρι και το 1967, όταν ενοποιήθηκαν όλα τα ΚΤΕΛ της Κρήτης, μαζί και με την ανεξάρτητη γραμμή σ' ένα, με την ονομασία 8ο ΚΤΕΥΛ (Κοινό Ταμείο Εισπράξεων Υπεραστικών Λεωφορείων) Κρήτης. Οι οδηγοί τότε μπορούσαν να εκτελούν δρομολόγια ελεύθερα μέχρι και τη Σπεία». Ο κ. Ψαθογιαννάκης τόνισε ακόμα ότι «από το 1963 μέχρι το 1967 από τα 120 λεωφορεία που υπήρχαν στα Χανιά, 60 λεωφορεία μετά από κλήρωση, πήγαν στη Αθήνα και εκτελούσαν αστικές συγκοινωνίες. Αυτό το είχαν ζητήσει οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες, επειδή το μεροκάματο εδώ δεν έβγαине. Ήταν μια καλή κίνηση, την οποία είχε στηρίξει ο Κωνσταντίνος Μπισσοτάκης». Από το 1971 μέχρι το 1977 είχαμε πολλά προβλήματα από τα παλιά λεωφορεία των 32 θέσεων. Δεν υπήρχε καλοριφέρ, πάθαιναν συχνά ζημιές, τα πλαϊνά παράθυρα από τους κραδασμούς άνοιγαν ξαφνικά και έπεφταν στο δρόμο. Υπήρχαν μηχανικές βλάβες που ο οδηγός είχε μείνει στο δρόμο μέχρι και τρεις μέρες μέχρι να επισκευαστεί το λεωφορείο. Αυτά μέχρι και το 1977 που τα αντικαταστήσαμε με πιο σύγχρονα των 50 θέσεων. Το 1973 εκδίδεται νομοθετικό διάταγμα "περί οργανώσεων των δια λεωφορείων, αυτοκίνητων εκτελούμενων δημοσίων επιβατικών συγκοινωνιών" και επανερχόμαστε στο προηγούμενο καθεστώς. Το 1978 - 79 με την σημαντική βοήθεια και πάλι του Κωνσταντίνου Μπισσοτάκη αποκτήσαμε το δικό μας κεντρικό σταθμό, στον χώρο που βρισκόμαστε σήμερα (πρώην κτήριο "Ελαιουργικής"), ενώ το 2002 με απόφαση του Δ.Σ. του ΚΤΕΛ με πρόεδρο τον Χαράλαμπο Τουλουπάκη, αγοράσαμε το οικόπεδο. Να τονίσω ότι μέχρι που αποκτήσαμε το κεντρικό μας σταθμό, τα λεωφορεία στάθμευαν σε διαφορετικά σημεία της πόλης, ανάλογα με το δρομολόγιο που εκτελούσαν. Τα λεωφορεία που έφευγαν για Ρέθυμνο-Ηράκλειο είχαν για σταθμό τους ένα στεγασμένο χώρο που βρισκόταν πίσω από το τότε γνωστό κατάστημα τη "Ρεταλοπγή", τα λεωφορεία για Αποκόρωνα αναχωρούσαν από την πλατεία Χορτασών, για το Ακρωτήρι από τη Ρέμβη κ.λπ.».

Λεωφορεία που ανήκαν στην ανεξάρτητη γραμμή του Ερρίκου Συγγελάκη (1938).

Κρητικά και ιδίως χανιώτικα επώνυμα στη Νάξο

■ κατάλοιπα κρητικών εποίκισμών

ΘΑΝΑΣΗΣ Δ. ΚΩΤΣΑΚΗΣ*

Είναι ευρέως διαδεδομένη η πεποίθηση ότι η Κρήτη και η Νάξος είναι δύο νησιά που έχουν ιδιαίτερος στενές μεταξύ τους ιστορικούς και πολιτισμικούς δεσμούς, αλλά και πιθανότατα δεσμούς αίματος.

Υπάρχουν οικογενειακές αφηγήσεις ανθρώπων που ζουν κυρίως στο ορεινότερο τμήμα της Νάξου, οι οποίες κάνουν λόγο για απώτερη καταγωγή τους από την Κρήτη, είτε λόγω διωγμού τους από τους Τούρκους είτε λόγω κάποιας βεντέτας, ενώ διάχυτη είναι η γενικότερη αντίληψη του αγροτοποιμενικού, κατά κύριο λόγο, πληθυσμού του νησιού, ιδίως των κατοίκων ορισμένων ορεινών χωριών, ότι οι Κρητικοί είναι συγγενείς τους. Επιπροσθέτως, ο παρόμοιος ποιμενικός, τρόπος ζωής, οι παραπλήσιοι κώδικες συμπεριφοράς, το παρεμφερές αξιακό σύστημα, καθώς και ορισμένες παρόμοιες συνήθειες (π.χ. ζωοκλοπή, παραγωγή και εκτεταμένη κατανάλωση ρακής, γαμήλιες μπαλωθιές και συνήθης ονοματοδοσία βαπτιστικών που εντοπίζονται κατ' εξοχήν στην Κρήτη, όπως Μανώλης, Μιχάλης, Αντώνης, Φραγκίσκος, Μανούσος, Μαριέττα, Μαριάνθη, Καλλιόπη, Δέσποινα, Στέλλα κ.ά.) αποτελούν στοιχεία του λαϊκού πολιτισμού του μεγαλύτερου νησιού των Κυκλάδων, τα οποία μάς παραπέμπουν συνειρμικά στην Κρήτη, χωρίς ωστόσο να αποτελούν απαραίτητες και τεκμήρια της κρητικής καταγωγής των κατοίκων του, δεδομένου ότι κάποια από αυτά τα στοιχεία θεωρούνται κοινά για το νότιο Αιγαίο, αλλά και ενίοτε για τα μεγάλα νησιά της Μεσογείου γενικότερα. Ωστόσο, το γλωσσικό ιδίωμα της Νάξου, και δη ορισμένων ορεινών χωριών της, θεωρείται ιδιαίτερος συγγενικό προς το κρητικό, και μάλιστα προς εκείνο της δυτικής Κρήτης, λόγω επαλλήλων κυμάτων κρητικών εποίκισμών κατά τους παρελθόντες αιώνες.

Τ' Απεράθου και οι σχέσεις του με τα Σφακιά

Το πλέον γνωστό πανελληνίως χωριό της Νάξου για την κρητική καταγωγή των κατοίκων του είναι τ' Απεράθου ή η Απειράνθος, σύμφωνα με την επίσημη ονομασία του. Πρόκειται για το μοναδικό εκτός Κρήτης χωριό στο οποίο εντοπίζεται η ιδιότυπη προφορά του φθόγγου λ, παρόμοια με εκείνη του γλωσσικού ιδιώματος των Σφακίων, αλλά και των Ανωγείων, καθώς και άλλων χωριών της δυτικής Κρήτης. Επιπλέον, γραπτές μαρτυρίες του β' μισού του 19ου αιώνα και οικογενειακές αφηγήσεις διασώζουν

Ο Φιλωτίτης Γεώργιος Εμμ. Βασιλάκης, γνωστός και ως "Μπαμπου(λ)άς".

την πεποίθηση μεγάλου μέρους του πληθυσμού του χωριού ότι έλκουν την καταγωγή τους από τα Σφακιά: «Τα Κρητικόπουλα με το βασιλιά ντωνα κάνουνισιν έφοδο τη νύχτα, πκιάνουσι ντο βασιλιά, βρίσκου γκαί τη βασίλισσα. Ετότες επομείναι σι' Απεράθου εφτά οικογένειες Σφακιανοί απού τα παλληκάρια του βασιλιά τση Κρήτης κ' εκτίσα ντο χωριό μας». Πιστεύεται ότι σημαντικός αριθμός Σφακιανών εγκαταστάθηκε στο χωριό (1771-74), αμέσως μετά την καταστολή της Επανάστασης του Δασκαλογιάννη (1770-71), χωρίς ωστόσο να υπάρχουν γραπτές πηγές της εποχής οι οποίες να επιβεβαιώνουν κάτι τέτοιο, γεγονός στο οποίο βασίζεται η επιχειρηματολογία μερίδας Απεραθιτών που αρνούνται, "κατηγορηματικά" θα έλεγε κανείς, την ύπαρξη οποιουδήποτε μαζικού εποίκισμού του χωριού τους από Κρητικούς. Επώνυμα πάντως που συνδέονται με κρητικούς εποίκισμούς στο χωριό (τέλος 18ου αι.) θεωρούνται τα: Αρχοντάκης, Πυτιλάκης, Σκληράκης, Μπλιδάκης, Βασιλακάκης, Πρωτοπαπαδάκης, Φραγκούλης, Κρητικός, Σφακιανός, Φραγκίσκος, Μπαρδάνης ή Βαρδάνης, Γαλάνης, Βλαστός, Πατακός, καθώς και τα εξαφανισμένα πλέον Αγαθάκης, Βαφιανός, Καπράκης, Καπρακάκης, Πιταράκης, Δασκαλάκης, Σακελλαράκης Σηφάκης, Σκορδίλης ή Σκορδιλάκης, Διγενάκης κ.ά., όπως και τα ακόμη προγενέστερα: Ανουσάκης, Βλαχάκης, Παπαδάκης και Παυλονικολάκης. Επιχωριάζει δε εκεί το χαρακτηριστικό βαπτιστικό Φραγκίσκος (Φρατζέσκος) και πιθανόν παλαι-

ότερα το Νταμουλής.

Η περίπτωση του Φιλωτίου

Στο Φιλώτι, το μεγαλύτερο χωριό της Νάξου, διάχυτη είναι στους κατοίκους η αίσθηση ότι υπάρχει συγγένεια με τους Κρητικούς. Σύμφωνα δε με προφορικές μαρτυρίες, οι δύο μεγαλύτερες οικογένειες του χωριού είναι κρητικής καταγωγής: οι Μουστακίδες φέρεται να έλκουν την καταγωγή τους από την περιοχή του Σελίνου, οι δε Βασιλάκηδες ίσως από το Λουτρό Σφακίων, ενώ οι Σουλήδες κατάγονται από κάποιον Κρητικό φυγάδα ονόματι Μπαλή, που άλλαξε το επώνυμό του για να ξεφύγει από τους Τούρκους. Υπάρχουν σήμερα και άλλα κοινά με την Κρήτη επώνυμα, όπως τα: Μανιός και Κρασσάς, ενώ παλαιότερα, κατά την Τουρκοκρατία, εντοπίζονταν και άλλα: Σαλιαράκης (καπετάνιος από τα Χανιά), Λιμογιάννης, Μιξάκης, Τζι(μ)πλάκης, Βαρδαράκης, Παντελάκης, Τζαννιδάκης, Ταταδάκης, Ταταράκης, Καλλέργης, Βλαστός, Παπαδάκης, Περουλάκης, Περάκης, Κουντουράκης, Τζουανάκης, Γλιμάκης, Κουρούπης, Λαμπαδάκης, Σκουλούδης, Νανάς, Λαπαδάκης, Μιλιδάκης, Βαβουλάκης, Τζουνάκης, Σταματάκης, Σφυριδάκης, Μακαράκης(ι), Κρητικός και Κρητικοπούλης, καθώς και το βαπτιστικό Μανούσος, πιθανόν δε και το Νταμουλής. Επιπλέον, το γλωσσικό ιδίωμα του χωριού φαίνεται να είναι παρόμοιο (βάσει γραμματικής και λεξιλογίου) με εκείνο της δυτικής Κρήτης, ίσως δε περισσότερο -κατά μία εκτίμηση- με εκείνο του Αποκόρωνα, με χαρακτηριστικότερο γνώρισμά του την απο-

Ο σφακιανός πιθανότατα καταγωγής Απεραθίτης, πρωθυπουργός της Ελλάδος, Πέτρος Εμμ. Πρωτοπαπαδάκης (1859-1922).

βολή του φθόγγου λ προ των α, ο και ου, φαινόμενο κοινό, τουλάχιστον μέχρι πρότινος, και για ορισμένα χωριά των επαρχιών Κυδωνίας και Αποκορώνου, που βρίσκονται στις υπώρειες των Λευκών Ορέων, καθώς και για τα Ζωνιανά Μυλοποτάμου.

Κρητικά επώνυμα σε άλλα χωριά της Νάξου

Παρόμοιο γλωσσικό φαινόμενο επιχωριάζει και στην ιδιαίτερος ορεινή Κωμιακή ή Κορωνίδα, όπου εντοπίζονται τα θεωρούμενα ως κρητικά επώνυμα Βιτζηλαίος, Νικολάκης, Παπαδάκης, καθώς και τα βαπτιστικά Φραγκίσκος και Μανούσος. Το Μανούσος επιχωριάζει και στον επίσης ορεινό Κυνίδαρο, όπου κατά το παρελθόν είχαν καταφύγει Σφακιανοί αγωνιστές (π.χ. Μανούσος Στρατικής ή Κούτσουπας, πρωτοπαλλήκαρο του Δασκαλογιάννη), ενώ κυνιδारीώτικα επώνυμα που θεωρείται ότι έχουν κρητική προέλευση είναι τα Χανιώτης, Αντωνάκης, Λιαδάκης, Γεροντάκης, Καπετανάκης, Τρανουδάκης και Νανάς (από το Ναναδάκης), όπως και παλαιότερα τα Γιακουμπδάκης, Μπλιδάκης, Τσουνάκης και Φεραντάκης. Στο λεκανοπέδιο της Τραγαίας και τα χωριά του εντοπίζονται τα Μπαρότσης, Ψιλάκης, Λαμπαδάκης, Χριστοδουλάκης, Ψωμαδάκης, Φραγκουδάκης, Γαβαλάς, Παπαδάκης, Βλψίδης, Βασαλάκης, Μαράκης, Βενιεράκης, Κρητικοπούλης, Τζιμπλάκης, Λεκάκης κ.ά., στη Μονή τα Κωνσταντάκης και Περιστεράκης, ενώ στις Μέλανες το Βασιλάκης και στην Ποταμιά τα Μαρούλης και Γρυλλάκης. Σύμφωνα με οικογενειακές

αφηγήσεις ατόμων που φέρουν τα παραπάνω επώνυμα, αυτά έλκουν ως επί το πλείστον την καταγωγή τους από τη δυτική Κρήτη, πρωτίστως από την ευρύτερη περιοχή των Χανίων. Επίσης, στην πεδινότερη Νάξο επιχωριάζουν μεταξύ άλλων τα: Μαρούλης, Φραγκιουδάκης, Σκουλούδης, Σκουλουδάκης, Ξενικουδάκης, Καπής, Λαμπριανάκης, Χανιώτης, Χανιωτάκης, Χαμπάκης, Φλωράκης κ.ά., όπως και παλαιότερα το Βαρβατάκης. Τέλος, στη Χώρα της Νάξου, επώνυμα κρητικής προέλευσης θεωρούνται τα: Βλαχάκης, Σφυριδάκης, Ζωλοτάκης, Πιταράκης, Κουτσογιαννάκης και Μελισσπνός, ενώ πριν από έναν περίπου αιώνα εντοπίζονταν ακόμη τα: Ψωμαδάκης, Μαυρογιαννάκης, Μανετάκης, Βαρότσης, Γαβαλάς, Σκορδίλης, Κάνδιας κ.ά. Τα παραπάνω επομένως στοιχεία ενισχύουν την εκτίμηση ότι πράγματι υπήρξαν εποίκιστικές μετακινήσεις από την Κρήτη προς την Νάξο, κυρίως κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Αξιοσημείωτη δε είναι η σχετικά μεγάλη αναλογία ναξιακών επωνύμων κοινών με τη δυτική Κρήτη και ιδίως με τον νομό Χανίων (σε αντιδιαστολή με την πλησιέστερη από γεωγραφική άποψη ανατολική Κρήτη), που σε συνδυασμό με το γεγονός των εμφανών γλωσσικών και των εν γένει πολιτισμικών ομοιοτήτων ανάμεσα στις δύο περιοχές, καθιστά μία περαιτέρω προσπάθεια διεπιστημονικής διερεύνησης των μεταξύ τους δεσμών ιδιαίτερος ελκυστική.

*δρ Ιστορίας του Πολιτισμού

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣ

Οι “Χαλικούττες”... ενηλικιώθηκαν. Από μια ζωντανή μπάντα διασκευών, μπαίνουν πλέον σε νέα μονοπάτια. Έχοντας συνθέσει το δικό τους -πολύχρωμο- μουσικό και στιχουργικό υλικό το παρουσιάζουν στον “Τζίτζικα” στους Αρμένους, με ελεύθερη είσοδο την Παρασκευή 19 Ιουνίου.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ “ΧΑΛΙΚΟΥΤΤΕΣ”

Ο μουσικός δρόμος της ενηλικίωσης

α νέα δικά τους τραγούδια, η επιστροφή στις ζωντανές εμφανίσεις, η αλλαγή φυσιογνωμίας είναι μερικά από τα πράγματα που μπαίνουν στη συζήτησή μας με τον Μανώλη Ανδρουλάκη και τον Βασίλη Πιτσώνη, δύο εκ των “The Halicuti Band”.

Οι πληροφορίες μας λένε ότι κάτι έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια στους Χαλικούττες...

Μανώλης Ανδρουλάκης: Σιγά-σιγά μεγαλώνουμε και ίσως... ωριμάζουμε. Μας βγήκε η ανάγκη να γράψουμε κάποια δικά μας τραγούδια, με μουσική και στίχους από τις δικές μας εμπειρίες. Όταν έχεις ένα τόσο μεγάλο υλικό -δεκαέξι τραγούδια- τότε καλό είναι να το ακούσουν και οι υπόλοιποι.

Γίνετε δηλαδή από μια μπάντα διασκευών και του παίζουμε για την παρέα... πιο επαγγελματίες;

Μ.Α.: Όχι παραμένουμε το ίδιο ερασιτέχνες. Απλά μπαίνουμε πιο βαθιά μέσα μας. Βγαίνουμε από τη φάση του διασκεδάζουμε τους εαυτούς μας και τους φίλους μας -που δεν είναι καθόλου κακό- και θέλουμε να εξωτερικεύσουμε όλα αυτά τα πράγματα που συσσωρεύσαμε τα τελευταία δύο χρόνια γράφοντας και ετοιμάζοντας τα νέα μας κομμάτια.

Δημήτρης Πιτσώνης: Αυτό το πράγμα που γινόταν με την μπάντα τα προηγούμενα χρόνια, το ότι παίζαμε με κάθε ευκαιρία, για κοινωνικούς σκοπούς, για γλέντια μας άρεσε πάρα πολύ. Κάποια στιγμή είπαμε όμως ότι φτάνει, δεν είναι αυτό που θέλουμε πια. Επειδή έχει δημιουργηθεί και ένα δέσιμο και φιλικό και μουσικής συνπαρηξής ανάμεσα στα μέλη της μπάντας ακολουθήσαμε ένα άλλο δρόμο. Αυτό βγήκε από μόνο του, αυθόρμητα και είδαμε ότι μας εκφράζει πολύ περισσότερο να κάνουμε τα δικά μας κομμάτια.

ΤΑ 16 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Πώς θα περιγράφατε αυτά τα 16 τραγούδια σας;

Β.Π.: Δύσκολο να απαντήσεις μονολεκτικά. Στιχουργικά έχουν να κάνουν με βιώματα και σκέψεις μας, κυρίως του Μανώλη που είναι ο βασικός στιχουργός. Μουσικά γίνεται ένα ωραίο μπλέξιμο, γιατί ο καθένας μας έχει διαφορετικές μουσικές καταβολές.

Άλλος πιο ροκ, άλλος πιο έντεχνος, άλλος στο ρεμπέτικο. Όλα αυτά τα πράγματα παντρεύονται μεταξύ τους. Δεν μπορώ να μας κατατάξω σε κάποιο είδος. Θα ακούσεις κομμάτια μας που θα σου φανούν ροκ, άλλα με μπουζούκι, άλλα με μια απλή κιθάρα.

Μ.Α.: Όπως λέει και ένας φίλος μας ο Γιάννης Μαργιούλας ο ήχος μας είναι «σαν τα πολύχρωμα φορέματα των Χαλικούττων». Αυτό ισχύει απόλυτα. Για τους στίχους που έχω δουλέψει αρκετά, μπορώ να πω ότι είναι βιωματικοί. Προφανώς έχω και επιρροές από αυτά που βλέπω γύρω μου.

Όταν καθημερινά ακούμε για ανθρώπους που πνίγονται προσπαθώντας να περάσουν τη Μεσόγειο πιστεύω ότι είναι κάτι που με αφορά, όπως αφορά και τη μπάντα και όλους μας. Όπως επίσης όταν δεις κάτι ωραίο στο δρόμο όπως περπατάς ο καλύτερος τρόπος να το περιγράψεις είναι ένα στιχάκι, ένα τραγούδι.

Γενικά θα λέγατε ότι απουσιάζουν από τα Χανιά σχήματα όπως του είδους σας;

Μ.Α.: Πάντα μου έκανε εντύπωση εδώ στα Χανιά πως με εξαίρεση τα Κρητικά όπου υπάρχει μεγάλη παραγωγή και πολύ καλές

Οι “Χαλικούττες” σε πλήρη ανάπτυξη...

Μ. Ανδρουλάκης
φωνητικά - ακορντεόν.

Ν. Αναστασάκης πλεκτρ.
μπάσο - φωνητικά.

Ε. Βούζη στο φλάουτο
και φωνητικά.

Δ. Δημητρίου στην
κλασική κιθάρα.

Μ. Ιωαννίδης στα
ντραμς.

Δ. Πιτσώνης σε κιθάρα,
μπουζούκι και φωνητικά.

«Παραμένουμε ερασιτέχνες, απλά μπαίνουμε πιο βαθιά μέσα μας και θέλουμε να εξωτερικεύσουμε όλα αυτά τα πράγματα που συσσωρεύσαμε τα τελευταία δύο χρόνια, γράφοντας και ετοιμάζοντας τα νέα μας κομμάτια»

δουλειές, σε αυτό που ορίζουμε ελληνική μουσική εκτός των Κρητικών υπήρχαν λίγα πράγματα και ο κύριος εκφραστής ήταν η “Οκτάβα” ένα εξαιρετικό σχήμα. Για αυτό και βρίσκω πολύ καλό να βγαίνουν νέα πράγματα.

ΟΙ ΖΩΝΤΑΝΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ

Δικά σας τραγούδια έχετε, ηχογράφηση θα κάνετε; Θα τα ακούσουμε σε κάποιο cd;

Β.Π.: Επειδή δεν είμαστε επαγγελματίες μουσικοί και δεν το κάνουμε για να συμπληρώσουμε το μισθό μας, δεν είναι στις πρώτες προτεραιότητες μας. Σίγουρα θα το θέλαμε, αλλά δεν το έχουμε δρομολογήσει. Αν γίνει, καλό θα ήταν να γίνει, αλλά δεν είναι αυτοσκοπός.

Μ.Α.: Δίνουμε πολύ μεγάλη σημασία στη ζωντανή εμφάνιση, στην άμεση επικοινωνία με τον κόσμο. Θέλουμε περισσότερο να μιλάμε με τον κόσμο ζωντανά, είμαστε μια καθαρά live μπάντα. Αν μπορούσαμε να

ηχογραφήσουμε το υλικό μας θα ήταν καλό, αλλά δεν μένουμε μόνο σε αυτό.

Γιατί να αφιερώσει κάποιος δύο ώρες από τη ζωή του... για να έλθει και να ακούσει τους Χαλικούττες την ερχόμενη Παρασκευή στους Αρμένους;

Μ.Α.: Γιατί θα ακούσουν κάτι νέο, κάτι πιστεύουμε πολύ ενδιαφέρον. Από την άλλη... είμαστε και ομορφόπαιδα (γέλια). Γενικά θα περάσουμε καλά.

Β.Π.: Οποτε παίζουν οι “Χαλικούττες” πάντα υπάρχει κέφι, αν και πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε ότι αυτό που θα κάνουμε την Παρασκευή είναι τελείως διαφορετικό από τις παλιές μας εμφανίσεις. Για τον κόσμο που μας έχει παρακολουθήσει τόσες φορές στο παρελθόν πιστεύω ότι έχει ενδιαφέρον πραγματικά να ακούσει κάτι διαφορετικό από αυτήν την μπάντα. Αυτή είναι και η δική μας πρόκληση. Να έλθουν και να ακούσουν το διαφορετικό από εμάς.

Πείτε μου ένα τραγούδι από τα 16 σας... που σας εκφράζει περισσότερο;

Β.Π.: Θα έλεγα “το Φρένο”. Δεν λέω ότι είναι το αγαπημένο μου, απλά είναι ο τρόπος που προέκυψε. Ένα τηλεφώνημα από μένα στον Μανώλη, όπου απροειδοποίητα του λέω ότι έρχομαι να σε πάρω να πάμε για μια μπύρα... και αυτός θόλωσε, βγήκε έξω από το πλάνο του. Γι’ αυτό και στους στίχους του τραγουδιού κάπου λέει ότι του «βραχυκύκλωσα της ατζέντας του τον ρου...». Μου άρεσε πάρα πολύ ότι ο Μανώλης έφτιαξε ένα τραγούδι από ένα περιστατικό που ζήσαμε, με πολύ ωραίους στίχους.

Μ.Α.: Να πω για το “Ποτέ μου δεν κατάλαβα”. Αναφέρεται στη συμπεριφορά τη δική μας στους πρόσφυγες που καταφτάνουν εδώ, όσοι φτάνουν και δεν πνίγονται. Πώς αντιδρούμε εμείς ως κοινωνία, το ότι είμαστε εν πολλοίς αδιάφοροι απέναντι σε αυτό το δράμα. Πιστεύω ότι είναι ένα συναισθηματικά δυνατό τραγούδι.

παιδότοπος

ΚΛΕΙΝΟΥΝ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Ποιήματα μιας άλλης εποχής σε σημερινές ζωγραφιές

Επιμέλεια:
**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο και καλό καλοκαίρι!

Πέντε ποιήματα μιας άλλης εποχής, με αφορμή το τέλος της φετινής σχολικής χρονιάς και πέντε σύγχρονες ζωγραφιές εμπνευσμένες απ' αυτά, στον σημερινό Παιδότοπο. Ποιήματα μιας άλλης εποχής! Κάποια απ' αυτά που έδωσα στους μαθητές μου, όντας νεοδιόριστος δάσκαλος στο Δημ. Σχ. Στροβλών Σελίνου, πριν από 40 ακριβώς χρόνια, για να τα απαγγείλουν στη γιορτή, των Εξετάσεων, όπως λέγαμε τότε τη γιορτή για τη λήξη των μαθημάτων και που τυχαία τα βρήκα ψάχνοντας για κάτι άλλο στα χαρτιά μου.

Σύγχρονες ζωγραφιές! Κατευθείαν στην Χριστίνα Βακάκη, που τέλειωνε τότε το Δημοτικό, και στον γιο της τον Νίκο Μυλωνάκη, που τελειώνει τώρα το Δημοτικό ο νους μου. Ταλέντο, ταλεντάρα(!) στη ζωγραφική η Χριστίνα, που είναι πια μια καταξιωμένη ζωγράφος-αγιογράφος, ταλέντο μέγα (το μήλο κάτω απ' τη μηλιά) όμως, και ο Νίκος, Χαμένοι, χρόνια τώρα με τη Χριστίνα (που είναι πια και... γιαγιά!) και ας ζούμε στην ίδια πόλη. Και θα 'μαστε ακόμη αν έλειπε ο καλός δάσκαλος του Νίκου, ο Βαγγέλης Παγωνίδης (4ο Δημ. Σχ. Χανίων). Αυτός και λόγω μιας καταπληκτικής ζωγραφιάς του μαθητή του, που μου είχε κάνει μεγάλη εντύπωση (βλ. Παιδότοπο, 1 Μαΐου 2015) μας έφερε σε επαφή. Ευκόλως εννοούμενα τα υπόλοιπα, και παραλείπονται. Οχι όμως τα εκ βαθέων ευχαριστώ μου στη Χριστίνα και στον Νίκο, για τις υπέροχες ζωγραφιές τους, όπως και στον δάσκαλο του Νίκου.

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

Σημείωση: Και βέβαια ο Παιδότοπος θα μείνει ανοικτός το καλοκαίρι... Δόξα τω Θεώ δεν ξελείπει το υλικό!

Νίκος Μυλωνάκης.

Το Φροσάκι

Είμαι μια μικρή κορούλα που πηγαίνω στο σχολειό μια μικρή μαθητριούλα μια μέρα θα γινώ, θα γινώ κι εγώ κυρία, δίκως ψέμματα κι αστεία.

Την κυρά μας τη δασκάλα που την άγρια μας κάνει

θα την κάνω μέλι-γάλα
θα την κάνω εγώ να βάνει
-σ' ό,τι έχω ιερό-
στο κρασάκι της νερό...

...Τώρα είμαι ταπεινό και μικρό μικρό παιδάκι και στο δρόμο που περνώ λένε νάτο το Φροσάκι. Μα όταν πια θα μεγαλώσω θα με λένε κυρά-Φρόσω!

Χριστίνα Βακάκη.

Διακοπές

Τώρα Χριστέ που πάνε τα μαθήματα και κλείνει το σχολειό τ' αγαπημένο σου στέλνω τη θερμή μου προσευχή στο θρόνο Σου, τον τρισευλογημένο.

Σ' ευχαριστώ για τα καλά που έμαθα με τ' άλλα τα παιδιά μέσα στην τάξη
Σ' ευχαριστώ για τους γονείς και για το Δάσκαλο που 'ναι οδηγός του νου σε κάθε πράξη.

Τώρα Χριστέ που κλείνει το σχολειό μας κι αφήνουμε μονάχα τα θρανία, βοήθα μας το καλοκαίρι πούρχεται να 'μαστε πάντοτε στη σκέπη Σου τη θεία.

Βασ. Γ. Χαρωνίτης

Το σχολειό θα κλείσει

Το σχολειό θα κλείσει πάλι κι έχω μια χαρά μεγάλη. Το καπμένο κεφαλάκι θα ξεκουραστεί λιγάκι.

Μάθαμε όλοι ν' αγαπούμε τη δουλειά μας και ν' ακούμε της Αγάπης τη φωνούλα που μιλάει μες στην καρδούλα.

Τώρα πια κάθε παιδάκι δώθε κείθε σαν πουλάκι κι όσο θέλει θα πετάξει με το ενδεικτικό του... εν τάξει.

Σκαλοπάτι-σκαλοπάτι στο πανώριο το παλάτι του Πολιτισμού θα μπορούμε και χαρούμενοι θα ζούμε.

Αθ. Παπαθανασίου

Νίκος Μυλωνάκης.

Νίκος Μυλωνάκης.

Εξετάσεις

Ενα δάκρυ θα κυλήσει από χαρά κι άλλο ένα θα μας φέρει κάποια λύπη τα παλιά σαν θυμηθούμε μια φορά κάτω τώρα που το χάσαμε και λείπει.

Το σχολειό που μας έγινε ζωή και μας είπε για του ήλιου τα παλάτια της αγάπης, της αλήθειας την πνοή, στα σκοτάδια για ν' ανοίξουμε τα μάτια.

Που μας είπε όταν ήμασταν παιδιά ένα όμορφο για πάντα παραμύθι που μας γιόμισε λουλούδια την καρδιά και δεν έμαθε να σβήνεται στη λήθη.

Κάθε χρόνο τέτοια μέρα γιορτερή τρέχαν όλοι για να 'ρθουν στις εξετάσεις για τ' αγγόνια ο παππούς είχε Λαμπρή μα το νοιώθεις πιο πολύ, σαν θα γεράσεις.

Μήτσος Κατσίνης

Χριστίνα Βακάκη.

Διακοπές

Εφτασε το καλοκαίρι, κλείνουν τα σχολειά, αύριο θα μοιάζει η τάξη μ' έρημη φωλιά. Τα παιδιά θα πλημμυρίσουν μ' εύθυμες λαλιές κάμπους, περιβόλια, αμπέλια, δάση, ακρογιαλιές.

Η καμπάνα του σχολειού μήνες θα σιωπά και παντού θ' ακούς τραγούδια, γέλια χαρωπά. Τώρα τα 'χομε απομάθει γράμματα αριθμούς πήραμε τον έλεγχο μας μ' άριστους βαθμούς.

Μένουν τα παιχνίδια, τρέξιμο, κρυφτό, κούνια, κλέφτες, τυφλόμυγα και κουκουβιστό. Μένει η θάλασσα η γαλαζία κι η πλατειά αμμουδιά, που σκορπούν χαρά κι υγεία στα μικρά παιδιά.

Κατίνα Παίζη.

Ο Δρόμος των Μπαχαρικών

ΦΑΝΗ ΜΑΡΑΓΚΑΚΗ
caravelspices@gmail.com

Μαυροκούκι

(Kalonji - καϊλόντζι στα Ινδικά)

■ (Μαυροσάσμο, *nigella sativa*)

Μελισσοτροφικό φυτό, ιθαγενές της Ν.Δ. Ασίας που φυτρώνει σε χέρσες και καλλιεργημένες εκτάσεις, θηλυκό γένος του επίθετου μαύρος - στα λατινικά Νιγέλα (*Nigella sativa*)

πό το λουλούδι της νιγέλας προέρχονται τα μαύρα, αρωματικά σποράκια που μας είναι γνωστά με τη δημόδη ονομασία τους ως “μαυροκούκι” ή “μαυροσούσαμο”. Αυτά τα μαύρα σποράκια δίνουν το ιδιαίτερο άρωμά τους στην πολιτική βασιλόπιτα, σε κάποια τσουρέκια, σε ψωμιά και σε κουλούρια.

Το μαυροκούκι, το βρίσκουμε εκεί που το έδαφος είναι προσχλωσιγενές και πετρώδες κι οι θαμνότοποι γεμάτοι φρύγανα ή όπου υπάρχουν ακαλλιέργητοι αγροί. Είναι μικρά αστεροειδή λουλούδια είτε λευκά, γαλαζωπά, άλλοτε λιλά ή κίτρινα.

Φέρουν πέντε μεγάλα σέπαλα, πέντε πολύ μικρότερα πέταλα και πολλούς στήμονες. Τα φύλλα τους είναι λεπτά και τριχοειδή και μοιάζουν με της μαραθιάς.

Υπάρχουν διάφορα είδη νιγέλας, σε όλες τις παραμεσόγειες περιοχές, από τον εθνικό δρυμό της Λαυρεωτικής μέχρι την Κρήτη ή τα Ιόνια νησιά. Εκτός από τη Νιγέλα την Ανατολική (*Nigella Orientalis*) που προ-

έρχεται από την Ασία, όλα τα άλλα είδη κατάγονται από τη Μεσόγειο και τη Μικρά Ασία, η Νιγέλα η Αγρία (*Nigella Arvensis*), η Νιγέλα η Δαμασκηνή (*Nigella Damascena*), που στην Αττική ήταν γνωστή ως κουτσουλόχορτο, η Νιγέλα η Εδώδιμος (*Nigella Sativa*) και η Νιγέλα η Κρητική (*Nigella Cretica*).

Η Νιγέλα καλλιεργείται στην Ευρώπη και για καλλωπιστικούς σκοπούς. Είναι λουλούδια των κήπων κι οι Άγγλοι τα αποκαλούν “love-in-a-mist” δηλαδή αγάπη στην ομίχλη ή “devil-in-the-bush” διάβολος στο θάμνο.

Οι σπόροι της νιγέλας είναι τριγωνικοί μικροί (1,5-3 mm) θαμποί και μαύροι, τραχείς στο άγγιγμα, αλλά λευκοί και ελαιώδεις εσωτερικά. Έχουν δυνατό και χαρακτηριστικό άρωμα. Αν κοπανιστούν απελευθερώνονται οι φυτικές τους νότες, που θυμίζουν ρίγανη. Η γεύση τους είναι πιπεράτη, γήινη, ξηροκαρπάτη, ελαφρά πικρή και διαπεραστική και ο βαθμός καυστικότητας τους βρίσκε-

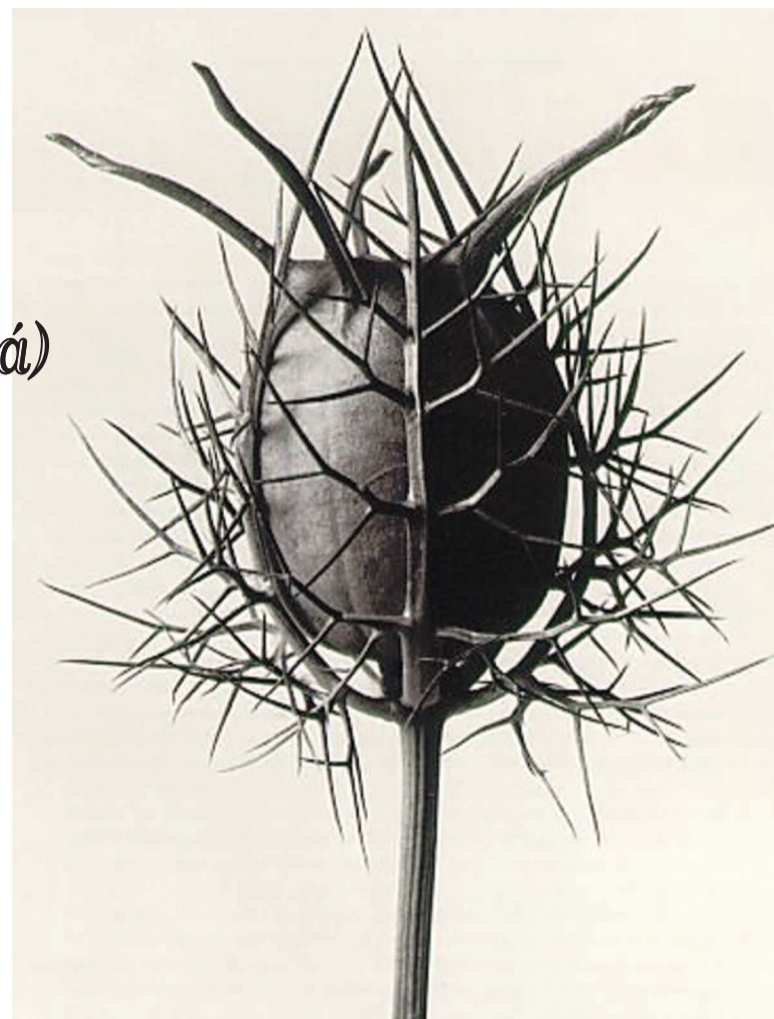
ται στο τρία της δεκάβαθμης κλίμακας. Στη δε επίγευση είναι κάπως ξηροί, η δε υφή τους είναι πολύ πιο τραγανή από του σουσαμιού. Μοιάζουν πολύ με τους μικρότερους σε μέγεθος σπόρους του άγριου κρεμμυδιού (*Allium Cernuum*) και δεν έχει καμία σχέση με το μαύρο κύμινο του Κασμίρ (*Cuminum Nigrum*).

Το μαυροκούκι χρησιμοποιείται στην αρτοποιία, αλλά και στη μαγειρική, ως άρτυμα. Ορισμένοι λαοί το χρησιμοποιούν αντί για πιπέρι.

Οι Ινδοί προσθέτουν μαυροκούκι (Kalonji-καϊλόντζι) στα πιλάφια τους, στα κάρι τους, τα τουρσιά τους και πασπαλίζουν με αυτό τις πίτες νάαν, που χρησιμοποιούν ως ψωμί.

Η τοπική κουζίνα της Βεγγάλης οφείλει το ιδιαίτερο άρωμα της σε ένα πολύχρωμο μείγμα πέντε μπαχαρικών, το παντς φορόν (panch phoron ή Bengali Five-Spice) όπου η νιγέλα συνδυάζεται -σε ίση ποσότητα- με κλωρό μαραθόσπορο, με σιναπόσπορο, κύμινο και μαυροσίταρο. Το μείγμα αυτό, τσιγαρίζεται σε σπορέλαιο ή διαυγασμένο βούτυρο γκι (ghee) και δίνει τη γλυκιά, χαρακτηριστική του γεύση στα λαχανικά, το μοσχάρι, το ψάρι ή τα όσπρια.

Στην περσική κουζίνα το χρησιμοποιούν για τουρσιά και για να αρτύζουν τις ψητές πατάτες. Ενώ στη Μέση Ανατολή θεωρούν ότι ταιριάζει με τις ομελέτες λαχανικών. Είναι το κύριο συστατικό του μείγματος. Στις

κουζίνες της Δύσης το μαυροκούκι συνδυάζεται με αμυλώδη υλικά όπως τα ζυμαρικά, η πατάτα και οι διάφοροι άλλοι κόνδυλοι και τα αμυλώδη λαχανικά.

Στην Ινδία το χρησιμοποιούν για να αρωματίσουν το γιαουρτένιο ποτό τους, λάσι, και σε κάποια μουσουλμανικά αναψυκτικά, όπως η αραβική γκαζόζα Habba sawda X35 κι η Evoca Cola, που περιέχει σπόρους νιγέλας.

Το καβουρδίζουμε, χωρίς λίπος, μόνο για να απελευθερώσει τη νιγκελίνη του (αιθέριο έλαιο). Ταιριάζει με το μπαχάρι, το καρδάμωμο, την κανέλα, το κύμινο, τον μάραθο, το τζίντζερ, τον κourkouμά, αλλά και με μυριστικά όπως το θρούμπι και το θυμάρι.

Το μαυροκούκι χρησιμοποιήθηκε από βοτανολόγους και φαρμακοποιούς ως μικροβιοκτόνο, αντιμυκη-

τιακό και διουρητικό. Καθώς οι Άραβες γιατροί το είχαν σαν ένα είδος πανάκειας επειδή ο Μωάμεθ φέρεται να έχει πει πως «Το μαυροκούκι (Haba Al-Barakah) θεραπεύει όλες τις ασθένειες, εκτός από τον θάνατο» το προτείνουν για χρόνια προβλήματα του αναπνευστικού και παγκρέατος. Το κιτρινωπό έλαιο της νιγέλας θεωρείται ότι μπορεί να απομακρύνει τις πέτρες από τα νεφρά. Χρησιμοποιήθηκε επίσης και ως εντομοαπωθητικό και σκοροαπωθητικό.

Οι Τουρκοκρητικοί τέλος, χρησιμοποιούσαν τους σπόρους της νιγέλας στα εφτάζυμα ψωμιά και κουλούρια, όπως και οι Κρητικοί των νεότερων χρόνων. Οι σπόροι βρίσκονται στρογγυλοκαθισμένοι στους κρητικούς καβρουμάδες, ενώ απογειώνουν τη γεύση γιαουρτιού και των τυριών.

ΜΠΑΣΚΕΤ

Πρωτιά και φέτος ο Α.Ο. Κύδων στον Α' όμιλο των παμπαίδων

Του ΓΙΩΡΓΟΥ
ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΥΔΑΚΗ

Δυο δωδεκάδες του Α.Ο. Κύδων1, από αγώνες της φετινής σεζόν

Στιγμιότυπο από τον αγώνα του α' γύρου Κύδων1 - Α.Ο. Ακρωτηρίου, που έγινε στο κλ. Σούδας.

2 άνοδος στη Γ' Εθνική μπάσκετ ανδρών δεν ήταν η μοναδική επιτυχία της σεζόν για τον Α.Ο. Κύδων, αφού και η ομάδα των παμπαίδων, σημειώνοντας μόνο νίκες, κατέλαβε την 1η θέση στον Α' όμιλο του αντίστοιχου παγκρήτιου τουρνουά, έχοντας αντιπάλους, εκτός από τα χανιώτικα και δυο σωματεία από το Ρέθυμνο.

Είναι αξιοσημείωτο ότι ο Κύδωνας είχε πάρει -επίσης χωρίς ήττα- την 1η θέση στον Α' όμιλο και στην περυσινή διοργάνωση, οπότε για πρώτη φορά δεν υπήρξε τελική φάση στην κατηγορία και δεν αναδείχθηκε πρωταθλήτρια ομάδα Κρήτης.

Ακόμη, αξίζει να αναφερθεί ότι και φέτος ο Όμιλος μετείχε στην κατηγορία με δυο ομάδες, με τη δεύτερη (Α.Ο. Κύδων2) να αποτελείται από παιδιά μικρότερης ηλικίας, τα οποία την επόμενη σεζόν θα αποτελούν τη "μεγάλη" ομάδα στους παμπαίδες.

Για τη νέα διάκριση των μικρών, τα προ-

βλήματα που υπάρχουν στην κατηγορία, αλλά και διάφορα άλλα θέματα σχετικά με το μπάσκετ, μας μίλησε ο προπονητής του Α.Ο. Κύδων1, Γιάννης Ηλιάκης, ο οποίος, υπενθυμίζουμε, είχε την προπονητική ευθύνη της ομάδας ανδρών στην τελευταία παρουσία του Κύδωνα στη Γ' Εθνική, τη σεζόν 2004-5.

Επίσης, γίνεται αναφορά στο ρόστερ και στην πορεία του Κύδωνα1 στον Α' όμιλο, αλλά και μια σύντομη αναδρομή στην παρουσία του Ομίλου στην κατηγορία παμπαίδων τα τελευταία χρόνια.

Γιάννης Ηλιάκης

«Οχι μόνον τ' αποτελέσματα, αλλά και η γενικότερη παρουσία που είχε η ομάδα σε όλους τους αγώνες που έδωσε, αποδεικνύουν ότι πήρε δίκαια, όσο και εύκολα, την πρώτη θέση στον Α' όμιλο.

Ο φετινός Κύδων1 αποτελείται από μια εξαιρετική, θα έλεγα, "φουρνιά" παικτών, που είχαν δείξει από πέρυσι τις ικανότητές τους, αγωνιζόμενοι με τον Κύδωνα2 στην ίδια κατηγορία. Αυτό πιστεύω είναι το πλεονέκτημα που έχουμε, αφού υπάρχει μια πολύ καλή συνεργασία με τον Νίκο Κωνσταντουδάκη, με τον οποίο δουλεύουν τη μια χρονιά στον Κύδωνα2 τα παιδιά που είναι ηλικιακά μικρότερα και την επόμενη έρχονται στην κανονική τους ηλικιακή κατηγορία, έχοντας σίγουρα αποκομίσει πολύτιμες εμπειρίες παίζοντας συνήθως "κόντρα" σε μεγαλύτερους παίκτες. Επαναλαμβάνω είναι παιδιά που έχουν ταλέντο, δείχνουν μέχρι τώρα διάθεση και τη νέα σεζόν, οπότε θα παίξουν όλα στην ομάδα παιδων, πιστεύω ότι θα μπορούν να σταθούν ικανοποιητικά.

Γενικότερα, η δουλειά στους παμπαίδες θεωρώ ότι γίνεται με σωστό τρόπο, άλλωστε για 2η συνεχόμενη σεζόν πήραμε την 1η

θέση, ενώ 4 αθλητές ψηφίστηκαν για συμμετοχή στο All Star της κατηγορίας που έγινε στο Ηράκλειο.

Βέβαια αυτό που μετράει περισσότερο στην κατηγορία αυτή είναι η συμμετοχή και να μπορέσεις να βγάλεις παιδιά που θα μπορούν να συνεχίσουν στις μεγαλύτερες, οπότε κρίνω σωστή την απόφαση να μην έχει καθαρά πρωταθλητικό χαρακτήρα. Όμως από την άλλη, θέλω να πω ότι σίγουρα αποτελεί πρόβλημα για την κατηγορία τα λίγα παιχνίδια. Δώδεκα αγώνες μέσα σε διάστημα περίπου 2 μηνών είναι μικρός αριθμός για τα παιδιά αυτά και θα πρέπει να βρεθεί ένας τρόπος ώστε να δίνουν περισσότερους. Στα Χανιά και όχι μόνον, είναι πλέον ξεκάθαρο ότι οι μαθητικές υποχρεώσεις αποτελούν τροχοπέδη για το μπάσκετ, για τον αθλητισμό γενικότερα και βέβαια τα παιδιά έχουν δικίωμα που επιλέγουν το σχολείο, αφού από αυτό μπορούν να περιμένουν ένα καλύτερο μέλλον και όχι, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, από το μπάσκετ. Αυτός είναι ένας λόγος που χάνονται από το χανιώτικο μπάσκετ παίκτες οι οποίοι μέχρι και την κατηγορία εφήβων δείχνουν πολύ καλά στοιχεία, ενώ ίσως επηρέαζε και το γεγονός ότι από το 2005 μέχρι φέτος δεν είχαμε εκπρόσωπο σε εθνική κατηγορία ανδρών, κάτι που ενδεχομένως να τους έδινε ένα επιπλέον κίνητρο να συνεχι-

σουν. Μακάρι η φετινή επιτυχία του Κύδωνα και η άνοδος στη Γ' εθνική να διαφοροποιήσει τα μέχρι τώρα δεδομένα. Για το τι πρέπει να γίνει και τι θα χρειαστεί η ομάδα τη νέα σεζόν στην εθνική κατηγορία ανδρών σίγουρα δεν είμαι αρμόδιος να απαντήσω. Αλλωστε έχουν περάσει πολλά χρόνια από την τελευταία φορά που είχα ενεργή συμμετοχή, ως προπονητής, στη Γ' Εθνική και έχουν αλλάξει πολλά σε όλους τους τομείς.

Αν πρέπει κάτι να ξεχωρίσω, θα έλεγα ότι απαιτείται να δοθεί προτεραιότητα στην οργάνωση, η οποία βέβαια για να γίνει χρειάζονται χρήματα, τρέξιμο και σημασία στη λεπτομέρεια. Μπορεί να το θυμάσαι, ότι τη σεζόν 2004-5 υποβιβαστήκαμε από τη Γ' Εθνική έχοντας 6 νίκες, ενώ η τελευταία ομάδα που σώθηκε είχε 11 και εμείς είχαμε χάσει 6 παιχνίδια στον πόντο. Θέλω να πω δηλαδή ότι ανεξαρτήτως των άλλων προβλημάτων που αντιμετωπίσαμε τότε, αν είχαμε αποκτήσει έναν καλό παίκτη που θα έκανε τη διαφορά, πιστεύω θα είχαμε σωθεί.

Για το γεγονός ότι το Ηράκλειο είναι μακράν μπροστά στον χώρο μας, θεωρώ ότι η εξήγηση είναι εύκολη. Από τη στιγμή που έχει τόσες πολλές ομάδες, είναι λογικό να έχει και μεγαλύτερη "δεξαμενή" επιλογής παικτών, ενώ η εδώ και πολλά χρόνια μόνιμη εκπροσώπησή του σε εθνικές κατηγορίες έχει παίξει θετικό ρόλο».

• Γεννήθηκε στις 31-10-1961, υπήρξε πρωταθλητής στη σφύρα και στον δίσκο με τον Κύδωνα, έχει παίξει ποδόσφαιρο και μπάσκετ, με το οποίο και συνεχίζει ν' ασχολείται, αρχίζοντας την προπονητική από το 1984.

Πριν από την έναρξη του αγώνα για τον β' γύρο, Κύδων1-Κύδων2, μαζί οι δυο ομάδες.

Η ΠΟΡΕΙΑ

Με νίκη χωρίς να παίξει άρχισε -την 1η Μαρτίου- τη διοργάνωση ο Κύδωνας1, αφού η Ακαδημία Ρεθύμνου δεν ήρθε στο κλ. Κλαδισού για το προγραμματισμένο μεταξύ τους παιχνίδι. Ακολούθησε το ρεπό του και την 3η αγωνιστική κέρδισε στην... ενδοοικογενειακή αναμέτρηση τον Κύδωνα2 με 48-9, στη συνέχεια νίκησε 49-22 στο Ρέθυμνο τον ΑΓΟΡ και 62-11 στον Κλαδισό τον ΟΑΧ, στις 28/3 πήρε ακόμη ένα ροζ φύλλο, επικρατώντας με 56-22 στο παιχνίδι που έδωσε -γηπεδούχος στο κλ. Σούδας- "κόντρα" στον μέχρι τότε επίσης άπτητο Α.Ο. Ακρωτηρίου, ενώ ολοκλήρωσε τον α' γύρο στον Ταυρωνίτη, όπου επιβλήθηκε 82-20 της Αθλητικής Ένωσης Πλατανιά.

Στο ξεκίνημα του β' γύρου (5/4) νίκησε εκτός έδρας 63-9 την Ακαδημία

Ρεθύμνου και την επομένη έκανε το ρεπό του, στη δεύτερη... εσωτερική μονομαχία κέρδισε τον Κύδωνα2 αυτή τη φορά με 49-23, το ίδιο συνέβη και στο εντός έδρας παιχνίδι απέναντι στον ΑΓΟΡ με το σκορ να είναι 84-33 και το διήμερο 25-26/4 "σφράγισε" την πρωτιά, καταβάλλοντας αρχικά τον ΟΑΧ με 69-24 και μετά τον Α.Ο. Ακρωτηρίου, με 59-40 στο Καμπάνι. Για τη 14η και τελευταία αγωνιστική έπαιξε (3/5) στο κλ. Κλαδισού με την Αθλητική Ένωση Πλατανιά και νίκησε 66-22.

Τελική βαθμολογία (σε 12 αγώνες): Κύδων1 (12 νίκες) 24, Α.Ο. Ακρωτηρίου (10 νίκες-2 ήττες) 22, ΑΓΟΡ (8-4) 20, Κύδων2 (6-6) 18, Αθλητική Ένωση Πλατανιά (3-9) 14, ΟΑΧ (1-11) 13, Ακαδημία Ρεθύμνου (2-10) 12. Η Ακαδημία Ρεθύμνου έχει δυο μηδενισμούς και η Α.Ε. Πλατανιά έναν.

ΤΟ ΡΟΣΤΕΡ

Έστω και ένα παιχνίδι έπαιξαν τα παρακάτω 18 παιδιά, που όλα έχουν γεννηθεί το 2001.

Αγγελάτος Χρήστος
Αντωνίου Γιάννης
Βαβουλές Λευτέρης
Ιορδανίδης Τάσος
Καπετανάκης Μανώλης
Κουτζόγλου Μπάμπης
Κουτουλάκης Βαγγέλης
Μαγγελάκης Νίκος
Μπαρκούρας Αλέξανδρος
Παπαδόπουλος Κώστας
Πετραντωνάκης Παναγιώτης
Προβατινάκης Νίκος
Σειραδάκης Μανώλης
Τζιόλας Μιχάλης
Τσιράκης Ηλίας
Τσιράκης Στέφανος
Φαρμάκης Κώστας
Χριστοφορίδης Θεόδωρος

Μεταξύ των 24 αθλητών από ομάδες και των τεσσάρων ομίλων που επιλέχθηκαν -μετά από ψηφοφορία των προπονητών- για το All Star Game της κατηγορίας ήταν και οι Καπετανάκης, Κουτουλάκης, Σειραδάκης, οι οποίοι διακρίνονται στη φωτογραφία μετά την απονομή του κυπέλλου για την 1η θέση στον όμιλο. Για τη γιορτή αυτή είχε επιλεγεί και ο Χριστοφορίδης, που τελικά δεν μπόρεσε- λόγω μαθητικών υποχρεώσεων- να πάει στο Ηράκλειο

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ

Πέρυσι, ο Κύδων1 αναδείχθηκε 1ος, με 10 νίκες, στον Α' όμιλο, ενώ ο Κύδων2, με τον οποίο αγωνιζόντουσαν τα παιδιά που αποτελούσαν τη φετινή ομάδα του Κύδωνα1, κατετάγη 3ος με 16β. (6 νίκες-4 ήττες), όσους είχε και ο Α.Ο. Ακρωτηρίου, του οποίου υστερούσε στους πόντους των μεταξύ τους αγώνων.

Τη σεζόν 2012-13, οπότε η διοργάνωση προέβλεπε τελική φάση (φάιναλ φορ) με τη συμμετοχή των πρώτων ομάδων κάθε ομίλου, ο Κύδωνας ήταν 2ος στον Α', έχοντας 2 ήττες από τον -1ο- Α.Ο. Ακρωτηρίου, ενώ την προηγούμενη -που ήταν και η πρώτη διοργάνωση σε ενιαία κατηγορία- κατατάχθηκε 3ος στον Α' όμιλο, πίσω από τον Α.Ο. Ακρωτηρίου και τον -1ο- ΑΓΟΡ.

Δύο κατηγορίες παμπαίδων περιελάμβανε η αγωνιστική περίοδος 2010-11 και στην Α' είχαμε τρεις ομίλους, με τον Κύδωνα να είναι 4ος στην τελική βαθμολογία του Α' και να μη συνεχίζει στην επόμενη φάση, τη σεζόν 2009-10, οπότε το πρωτάθλημα είχε διεξαχθεί με διαφορετικό σύστημα, ήταν 2ος στον Α' όμιλο και συνέχισε -μαζί με τον 1ο ΑΓΟΡ- στην τελική φάση, όπου μετείχαν επίσης οι δυο πρώτες ομάδες των δυο άλλων ομίλων, χωρίς να καταφέρει να διακριθεί, ενώ ανάλογη πορεία (2ος στον Α' όμιλο-6ος στην τελική φάση) είχε και την αγωνιστική περίοδο 2008-9.

Το 2007-8 ο Κύδωνας πήρε -μετά από "μάχη"- την 1η θέση στον Α' όμιλο και μαζί με τον 2ο Α.Ο. Ακρωτηρίου (είχαν από 18β, όσους και ο 3ος Εργατέλης και η κατάταξη κρίθηκε στη διαφορά των πόντων στα μεταξύ τους παιχνίδια) συνέχισαν στη Β' φάση. Σε αυτήν οι συνολικά 6 ομάδες από τους τρεις αρχικούς ομίλους σχημάτισαν δυο νέους, με τον Κύδωνα να είναι στον 1ο (μαζί με ΑΓΟΡ, Ηράκλειο) και να μην καταφέρνει να περάσει στην τελική τετράδα.

Τελευταία σεζόν που ο Κύδωνας είχε πρωταγωνιστικό ρόλο στην κατηγορία ήταν το 2006-7, οπότε ήταν 1ος στον όμιλό του

και χωρίς να παίξει στα χιαστί παιχνίδια (αποσύρθηκε ο Σπεντακός από τον Β' όμιλο) που ακολούθησαν, προκρίθηκε στο φάιναλ φορ που έγινε στο Ηράκλειο. Στα ημιτελικά νίκησε 40-39 τον ΟΦΗ και στον τελικό έπαιξε με τον ΑΓΟΡ (κέρδισε στον άλλο ημιτελικό 46-39 την Ιεράπετρα), από τον οποίο πητήθηκε 54-29 και έτσι κατατάχθηκε 2ος.

Δώδεκα από τους παίκτες -που εικονίζονται στη φωτογραφία-

του ρόστερ εκείνης της ομάδας (η οποία είχε προπονητή τον Σταμάτη Γεωργίου) ήταν οι: Λυρώνης, Ξηρουχάκης, Γουρnieζάκης, Στιβανάκης, Μοχλάκης, Σκαραντωνάκης, Σπανουδάκης, Παπαδόπουλος, Σταμούλος, Γεωργιλάκης, Παπαδογιάννης, Αρτεμάκης.

Δηλαδή, ο μόνος που συνεχίζει ακόμη στον Κύδωνα είναι ο Κώστας Σταμούλος (με το Νο 12 στη μέση των καθήμενων).

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *GRATIOLA officinalis* L. (Γρατιόλα η φαρμακευτική). Ανήκει στην οικογένεια των Σκροφουλαριϊδών. Φυτρώνει στην Ευρώπη, στη βόρειο και δυτική Ασία καθώς και στη βόρειο Αμερική. Είναι διαδεδομένη στους υγρούς τόπους, στα τυρφώδη εδάφη, τα έλη, τους λάκκους και τα ελώδη λιβάδια.

Γρατιόλα η φαρμακευτική

Στη χώρα μας δεν τη συναντούμε συχνά. Κύρια βρίσκεται σε δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρο, Μεσσηνία και στα νησιά του Ιονίου πελάγους αλλά δεν υπάρχει κάποια γνωστή δημόσια ονομασία του βοτάνου. Οι χωρικοί το γνώριζαν μόνο ως βότανο που δηλητηριάζει τα ζώα αν το φάνε..

Είναι πολυετής πόα το ύψος της οποίας κυμαίνεται από 15 έως 30 εκατοστά, με σαρκώδες ρίζωμα. Στέλεχος όρθιο, κενό εσωτερικώς, χωρίς ή με λίγες διακλαδώσεις, στρογγυλής τομής στη βάση του και τετράγωνης προς τα επάνω. Φύλλα αντίθετα με κολεούς, λογχοειδή, με λεπτές οδοντώσεις. Ανθη μασχαλιαία, μονήρη, με ποδίσκο και με ανοικτό ρόδινο χρώμα ή κιτρινωπά με ελαφρά πορφυρή απόχρωση. Τα άνθη είναι ερμαφρόδιτα (έχουν αρσενικά και θηλυκά όργανα).

Ιστορικά στοιχεία

Η Γκρατιόλα έπαιξε σημαντικό ρόλο στη βοτανοθεραπευτική στον Μεσαίωνα. Τη χρησιμοποιούσαν πολύ συχνά τα όλα τα ιατρικά βιβλία εξήραν τις αρετές του βοτάνου. Είχε μεγάλη εκτίμηση ως θεραπευτικό φυτό. Τη θεωρούσαν δώρο από τον Θεό για τους ανθρώπους. Ήταν αποδεδειγμένο γιατρικό για την αδύνατη καρδιά και το οίδημα που συνδεόταν με την πάθηση. Ο γλυκοζιτης γκρατιοτοξίνη που περιέχει το φυτό, λειτουργεί παρόμοια με την δακτυλιδίνη της δακτυλίτιδας. Στη συνέχεια εγκαταλείφθηκε λόγω της τοξικότητάς του και αντικαταστάθηκε από άλλα βότανα.

Στη Γαλλία το ονόμαζαν "το βοτάνι του φτωχού". Αναφέρεται και με την ονομασία "Yssopus Hedge" αλλά δεν έχει καμία σχέση με τον *HYSSOPUS officinalis*.

Παλαιότερα το φυτό ήταν φαρμακευτικό και το χρησιμοποιούσαν σαν ελαφρύ καθαρτικό και ελμινθοκτόνο. Η λαϊκή ιατρική χρησιμοποιούσε το φυτό εναντίον των δερματικών παθήσεων και των αιμορροϊδών.

Η ρίζα και το ανθισμένο στέλεχος του φυτού χρησιμοποιήθηκε στο παρελθόν για θεραπεία προβλημάτων του ήπατος, την μεγαλοσπληνία,

υδρωπικία, ίκτερο, σκουλήκια εντέρων κ.ά.

Θεωρούσαν ακόμη ότι βοηθά σε προβλήματα αναπνοής, μανιακών εκδηλώσεων αλλά σε πολύ μικρές δόσεις. Αφού εγκαταλείφθηκε επί μεγάλο χρονικό διάστημα άρχισε και πάλι να χρησιμοποιείται από την ομοιοπαθητική.

Συστατικά - χαρακτήρας

Το βότανο είναι άοσμο αλλά έχει ναυτιώδη, δυσάρεστη και εξαιρετικά πικρή γεύση λόγω των γλυκοζιτών (κουκουρμπιτασίνες) που περιέχει. Έχει χημικές ουσίες οι οποίες έχουν δράση αντιβακτηριακή, αντιφλεγμονώδη, αντιαλλεργική και αντικαρκινική.

Η Γκρατιόλα περιέχει γλυκοζίτες, λιγνάνες, αλκαλοειδή, φλαβονοειδή, σαπωνίνες, γλυκοσίδια και καφεϊκό οξύ.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Ιούνιο μέχρι τον Αύγουστο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιείται το ανθισμένο φυτό. Η συλλογή του γίνεται τον Ιούνιο. Μετά την αποξήρανση οι ιδιότητές του είναι δραστικότερες του νωπού φυτού.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Δρα ως διουρητικό με καρδιοτονωτική δράση και καθαρτικό. Το νωπό βότανο έχει εμετική και καθαρτική ενέργεια. Τα ξηρά κονιοποιημένα φύλλα ή το έγχυμα τους, έχουν έντονες καθαρτικές ιδιότητες. Το βότανο δρα επίσης κατά του αρθριτισμού, των ρευματοπαθειών, των

παθήσεων του ήπατος, του δέρματος και των νεύρων, σε δόση 0,5 ή ενός γραμμαρίου. Η ρίζα είναι εμετική σε υψηλές όμως δόσεις προκαλεί έντονη γαστρεντερική φλόγωση και θάνατο.

Έχουν αναφερθεί θετικά αποτελέσματα από την χρήση του βοτάνου κατά της υδρωπικίας, κατά της αναπνοής, των μανιακών εκδηλώσεων, όπως και κατά των εντερικών σκωληκων και της ταινίας, σε ελαφρές εμετικές δόσεις.

Τα εκχυλίσματα του *G. officinalis* έχουν χρησιμοποιηθεί σε συνδυασμό με πρόπολη και άλλα βότανα (βερμπάσκο) στην παρασκευή αλοιφών για τη θεραπεία της ακμής. Το βότανο χρησιμοποιείται σαν φάρμακο στην ομοιοπαθητική και σήμερα είναι σε χρήση ένα ρευστό εκχύλισμα σαν καθαρτικό και διουρητικό για περιπτώσεις αρθρίτιδας και παθήσεων του ήπατος, χρόνιας γαστρεντερίτιδας, κολικών παθήσεων των νεφρών και νυφομανία.

Παρασκευή και δοσολογία

Το έγχυμα παρασκευάζεται με 3-10 γραμμάρια σε 150 γραμμάρια νερό και από αυτό λαμβάνεται μία κουταλιά της σούπας την ημέρα. Υπό μορφή εκχυλίσματος όπως αναφέρει ο Λεκτέρκ μπορεί να λαμβάνεται πρωί πριν το πρόγευμα σε ποσότητα 1 έως 2 γραμμαρίων μέσα σε αφέψημα μολόχας.

Προφυλάξεις

Η Γρατιόλα είναι τοξική. Έχουν προκληθεί θανατηφόρες δηλητηριάσεις από την χρησιμοποίηση της στο παρελθόν ως εκτριωτικό φάρμακο. Προκαλεί έμετο.

Σε υπερδοσολογία τα συμπτώματα είναι έκτριωση, νεφρική βλάβη και αιμορραγία του εντέρου.

Απαγορεύεται η χρήση του κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης.

Όλα τα προηγούμενα άρθρα της στήλης μπορούμε να τα βρούμε στη διεύθυνση www.herb.gr.

Επίσης αν κάποιος φίλος αναγνώστης γνωρίζει οποιαδήποτε θεραπευτική ιδιότητα βοτάνου του τόπου μας που δεν είναι ευρέως γνωστή ή έχει κάποιο ερώτημα μπορεί να το απευθύνει στην ηλεκτρονική διεύθυνση skounatsos11@gmail.com